

تأکید آیت‌الله مدرسی‌یزدی به مسئولان کشور

قانون «عفاف و حجاب»

باید اجرا شود

● اگر مسئولی احساس می‌کند که نمی‌تواند قانونی را انجام دهد، باید به اندازه توانش تلاش کند و آن مقداری که نتوانست، عذرخواهی کند، نه اینکه ادعا کند: این قانون قابل اجرا نیست. هر قانونی که تصویب شده است، یعنی چگش‌کاری شده، مورد بررسی و تحقیق قرار گرفته و مراحل قانونی را طی کرده است.

آیت‌الله العظمی فاضل لنکرانی رحمته‌الله‌علیه

فقیهی زاهد، سترگ و آموزنده برای نسل‌های آینده

● این شخصیت بزرگ مثل بسیاری از بزرگان، دارای منهج فقهی است. اگر کسی منهج فقهی ایشان را پیدا کند، به یک سلسله از گزاره‌ها، شاخص‌ها و مؤلفه‌ها می‌رسد که در یک نظام حلقوی، کاملاً معنا می‌دهد.

بررسی چالش‌های تبلیغ دینی در حوزه علمیه و راهکارهای بهبود آن

گفت‌وگوی اختصاصی هفته‌نامه آفق حوزه با حجت‌الاسلام والمسلمین علیرضا پناهیان

آیت‌الله اراکی در دیدار معاون تہذیب حوزه‌های علمیه

عرفان به معنی قدرشناسی،

شکرگزاری و همراه با عمل است

نه معرفت خالی از عمل

● علما در کلیات تفکر، هیچ اختلافی با هم ندارند و مشترکات زیادی نیز دارند و ما می‌توانیم یک منظومه فکری مشترک را از آثار اینها در مبنای پایه و کلیات که اختلاف چندانی نیست استخراج کنیم.

آیت‌الله سعیدی

معیار و الگو در نظام تعلیم و تربیت

بسیار مهم است

● باید خط کلی توئی و تبری را از اهل بیت علیهم‌السلام بگیریم و زیارت‌نامه اهل بیت علیهم‌السلام به عنوان یک محتوای معرفتی نسبت به موضع‌شناسی و موضع‌گیری ایشان ما را آگاه می‌کند.

● | در شانزدهمین اجلاس مجمع عمومی جامعه مدرسین بررسی می‌شود | هوش مصنوعی؛ فرصت‌ها، چالش‌ها و راهکارها

● | دبیر ستاد راهبری فناوری‌های هوشمند حوزه‌های علمیه | ضرورت به‌کارگیری هوش مصنوعی برای آینده پژوهی و حکمرانی مطلوب

وزارت امور خارجه ایران با صدور بیانیه ای در مورد تحولات سوریه تاکید نمود

ضرورت تأمین امنیت شهروندان و اتباع خارجی حفظ حرمت اماکن مقدس مذهبی، دیپلماتیک و کنسولی

مردم سوریه باشد، است. ایران از سازوکارهای بین‌المللی با محوریت قطعنامه ۲۲۵۴ سازمان ملل متحد برای پیگیری روند سیاسی در سوریه همچون گذشته حمایت کرده و به تعامل سازنده با سازمان ملل متحد در این زمینه ادامه می‌دهد.

در این وضعیت که سوریه در دوره‌ای خطیر از تاریخ خود قرار دارد، تأمین امنیت همه شهروندان سوری و اتباع سایر کشورها و نیز حفظ حرمت اماکن مقدس مذهبی و همچنین حفاظت از اماکن دیپلماتیک و کنسولی وفق موازین حقوق بین‌الملل بسیار ضروری است. روابط دو ملت ایران و سوریه پیشینه‌ای دیرینه داشته و همواره دوستانه بوده است و انتظار می‌رود این روابط با رویکرد حکیمانه و دوراندیشانه دو کشور بر اساس علائق و منافع مشترک و عمل به تعهدات حقوقی بین‌المللی تداوم یابد.

ایران با تأکید بر جایگاه سوریه به عنوان کشوری مهم و تأثیرگذار در منطقه غرب آسیا، از هیچ کوششی برای کمک به استقرار امنیت و ثبات در سوریه دریغ نخواهد کرد و بدین منظور به رایزنی‌های خود با همه طرف‌های اثرگذار به ویژه در منطقه ادامه خواهد داد. بدیهی است ایران ضمن رصد دقیق تحولات سوریه و منطقه و با در نظر گرفتن رفتار و عملکردهای بازیگران موثر در صحنه سیاسی و امنیتی سوریه، رویکردها و مواضع متناسب را اتخاذ خواهد کرد.

وزارت امور خارجه ایران با انتشار بیانیه‌ای در خصوص تحولات سوریه و سقوط دولت این کشور نوشت: «با توجه به تحولات اخیر در سوریه، ضمن یادآوری موضع اصولی ایران مبنی بر احترام به وحدت، حاکمیت ملی و تمامیت سرزمینی سوریه، تأکید می‌کند که تعیین سرنوشت و تصمیم‌گیری در مورد آینده سوریه تنها بر عهده مردم این کشور، بدون مداخله مخرب یا تحمیل خارجی است.»

در ادامه این بیانیه آمده است: «تحرقات سوریه و سقوط دولت این کشور نوشت: «با توجه به تحولات اخیر در سوریه، ضمن یادآوری موضع اصولی ایران مبنی بر احترام به وحدت، حاکمیت ملی و تمامیت سرزمینی سوریه، تأکید می‌کند که تعیین سرنوشت و تصمیم‌گیری در مورد آینده سوریه تنها بر عهده مردم این کشور، بدون مداخله مخرب یا تحمیل خارجی است.»

در ادامه این بیانیه آمده است: «تحرقات سوریه و سقوط دولت این کشور نوشت: «با توجه به تحولات اخیر در سوریه، ضمن یادآوری موضع اصولی ایران مبنی بر احترام به وحدت، حاکمیت ملی و تمامیت سرزمینی سوریه، تأکید می‌کند که تعیین سرنوشت و تصمیم‌گیری در مورد آینده سوریه تنها بر عهده مردم این کشور، بدون مداخله مخرب یا تحمیل خارجی است.»

دوره طرح مطالعاتی آثار آیت‌الله مصباح‌یزدی رحمته‌الله‌علیه برگزار می‌شود

می‌گیرند و هر کتاب بایک جلسه پرسش و پاسخ همراه است. وی در پایان با دعوت از علاقه‌مندان به شرکت در این طرح، ابراز امیدواری کرد که این برنامه بتواند به تقویت هویت اسلامی و ارتقای سطح آگاهی جامعه کمک کند و به ایجاد همفکری و اتحاد در میان پژوهشگران و طلاب علوم دینی منجر شود.

حجت‌الاسلام نجفی گفت: از مزایای این دوره ارائه گواهی معتبر پایان دوره، اولویت استادی و استادیاری طرح، توانایی پاسخگویی به شبهات دینی، بهره‌مندی از طرح هدفمندی شهریہ طلاب، آشنایی با هندسه جامع اندیشه علامه مصباح‌یزدی است، طلاب گرانقدر جهت کسب اطلاعات بیشتر و ثبت‌نام به سایت معاونت تہذیب و تربیت حوزه‌های علمیه به آدرس www.tahzib.ismc.ir مراجعه نمایند.

حجت‌الاسلام نجفی مدیر دبیرخانه امور معرفتی معاونت تہذیب و تربیت حوزه‌های علمیه در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری حوزه اظهار کرد: در راستای ترویج و تعمیق معارف اسلامی، طرح مطالعاتی جامع آثار آیت‌الله مصباح‌یزدی رحمته‌الله‌علیه ویژه طلاب حوزه‌های علمیه آغاز شد.

وی افزود: این طرح مطالعاتی با هدف آشنایی عمیق با اندیشه‌های این متفکر برجسته و پاسخ به چالش‌های فکری و فرهنگی جامعه اسلامی طراحی شده است.

وی به مراحل مختلف این طرح مطالعاتی اشاره و خاطرنشان کرد: این طرح در چهار مرحله طراحی شده است که هر مرحله شامل مجموعه‌ای از کتاب‌ها و جلسات پرسش و پاسخ است، به عنوان مثال، در مرحله سوم، کتاب‌هایی چون «جنگ و جهاد در قرآن» و «انسان‌سازی در قرآن» مورد بررسی قرار

آیت‌الله سیداحمد خاتمی

جایی که ولایت در خطر است باید جان را فدا کرد

است. این بزرگ از آن‌گاه که از سال ۱۳۴۲ وارد مبارزه شدند، تا امروز یک ذره از این خط عدول نکرده‌اند. با امام و خط امام بوده‌اند و تاکنون نیز ادامه دارد. به این می‌گویند مقاومت جانانه و اقتدا به سیره فاطمی.

● یکی از مسائل امروز ما کمک به جبهه مقاومت به‌عنوان واجب شرعی است. مردم کشور ما هم به تاسی از الگوی فاطمی که اطعام فقیر و مسکین بود، نهضتی بپا کردند. تحلیل حضرت‌عالی از این بخش سیره فاطمی چیست؟

● این بالاترین و برجسته‌ترین الگویی از سیره فاطمی بود؛ همان چیزی که در پویش «ایران همدل» انجام شد. من در اینجا از همه باید تقدیر و تشکر کنم؛ به‌خصوص از بانوان محترم که در این عرصه انصافاً قدمی پیش‌تر از مردان برداشتند. جفاً اقتدا به فاطمه بود: «وَيُطْعَمُونَ الطَّلْعَامَ عَلَيَّ حَيَّةٍ وَشَكِيئًا وَتَيْمِمًا وَأَسِيرًا»؛ از بهترین‌ها انفاق کردند و از آنچه که دوست داشتند، انفاق کردند: «لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ»؛ آنچه را که دوست داشتند، از طلا و غیرطلا در طبق اخلاص گذاشتند و برای مجاهدان مخلص راه خدا انفاق کردند. آنچه حضرت فاطمه علیها‌السلام می‌خواست، همین است.

● یکی از نکاتی که رهبر انقلاب در بحث سیره حضرت زهرا علیها‌السلام می‌فرمایند، الگو بودن ایشان در عرصه زندگی فردی، عبادی، اجتماعی و سیاسی است. این ابعاد را مقداری توضیح می‌فرمایید.

● همان‌طور که عرض کردم، کوثر یعنی همین‌ها. «پشم

بالاترین و برجسته‌ترین الگویی از سیره فاطمی، همان چیزی که در پویش «ایران همدل» انجام شد. من در اینجا از همه باید تقدیر و تشکر کنم؛ به‌خصوص از بانوان محترم که در این عرصه انصافاً قدمی پیش‌تر از مردان برداشتند. جفاً اقتدا به فاطمه بود: «وَيُطْعَمُونَ الطَّلْعَامَ عَلَيَّ حَيَّةٍ وَشَكِيئًا وَتَيْمِمًا وَأَسِيرًا»؛ از بهترین‌ها انفاق کردند و از آنچه که دوست داشتند، انفاق کردند: «لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ»؛ آنچه را که دوست داشتند، از طلا و غیرطلا در طبق اخلاص گذاشتند و برای مجاهدان مخلص راه خدا انفاق کردند. آنچه حضرت فاطمه علیها‌السلام می‌خواست، همین است.

بخش فقه و معارف رسانه KHAMENEI.IR در گفت‌وگو با آیت‌الله سیداحمد خاتمی، عضو مجلس خبرگان رهبری، سیره فاطمی را به‌عنوان الگوی زندگی امروز و الگوی مقاومت اسلامی تبیین کرده است که در ادامه می‌خوانید:

● الگوی فاطمی چه درس‌هایی برای امروز و مسأله جبهه مقاومت دارد؟

● الگوی فاطمی آن‌قدر محتوا دارد که توان بیان تمام ابعادش نیست. به‌تعبیر قرآن، او کوثر است؛ کوثر یعنی خیر فراوان. نباید خیر فراوان فاطمه علیها‌السلام را محدود به کنرت اولاد او دانست؛ گرچه این هم هست. حضرت فاطمه علیها‌السلام درس‌های فراوانی در هجده بهار عمر مبارکش به بشریت آموخت. درس خداباوری، خستگی‌ناپذیری در دفاع از دین، فداشدن در راه دین و مقاومت در این مسیر عزیزانی که اهل فقه هستند می‌دانند که در امر به معروف و نهی از منکر، «امن از ضرر» از شرایط است؛ اما فاطمه علیها‌السلام آموخت، آنجا که ولایت در خطر است، این شرط دیگر مطرح نیست. باید جان را فدا کرد تا خط گم نشود، تا مسیر گم نشود.

فاطمه علیها‌السلام دو چیز را یقیناً می‌دانست: ۱. می‌دانست که تحکاتش در کوتاه‌مدت تأثیر ندارد؛ ۲. می‌دانست آن‌هایی که بر قدرت سوارند، از این سواری دست بر نخواهند داشت. برای اینکه این راه حمایت از ولایت و خط ولایت کور نشود، آیندگان باید بدانند که صراط مستقیم، صراط علی علیها‌السلام است. آیندگان باید بدانند که از این صراط باید حرکت کنند. این صراط، صراط حق است. همین‌جا می‌خواهم این واقعیت را بگویم، الگوی مقاومت در عصر ما، مقام معظم رهبری، آیت‌الله‌العظمی امام‌خامنه‌ای

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی، بیان الگوهای رفتاری و تربیتی حضرت فاطمه زهرا ؑ را از نکات مهم برگزاری مجالس سوگواری دانستند و اظهار کردند: عزاداری و ذکر مصیبت، مطلوب و مفید است؛ اما باید ویژگی‌ها و آموزه‌های حضرات معصومین ؑ نیز بیان گردد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی در مراسم عزاداری سالروز شهادت حضرت فاطمه زهرا ؑ که در مدرسه امام امیرالمؤمنین ؑ برگزار شد، با اشاره به دامنه‌دار بودن حوادثی مانند شهادت حضرت فاطمه ؑ، واقعه کربلا و اربعین، گفتند: در تاریخ بشر حادثه‌های مثل جنگ جهانی دوم با

آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی

تبیین سیره تربیتی و الگوهای رفتاری اهل بیت علیهم‌السلام در رأس کار مبلغان باشد

بیش از پنجاه میلیون کشته و زخمی رخ نداده؛ اما مشاهده می‌کنیم که با گذر زمان، کم‌رنگ شده و به بوته فراموشی سپرده شده است؛ درحالی‌که برخلاف حوادث مادی، حوادث معنوی با گذشت زمان پررنگ‌تر و برجسته‌تر می‌شود و برگزاری مجالس سوگواری در این ایام، بیان‌گر همین مطلب است.

معظم‌له با اشاره به پیاده‌روی میلیونی زائران در مراسم اربعین، افزودند: در روز اربعین تنها جابرن عبدالله انصاری و عطیه به زیارت امام حسین ؑ رفتند؛ اما با گذشت زمان آن دو نفر تبدیل به بیست میلیون نفر شدند.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی، بیان الگوهای رفتاری و تربیتی حضرت فاطمه زهرا ؑ را از نکات مهم برگزاری مجالس سوگواری دانستند و اظهار کردند: عزاداری و ذکر مصیبت، مطلوب و مفید است؛ اما باید ویژگی‌ها و آموزه‌های حضرات معصومین ؑ نیز بیان گردد.

ایشان ساده‌زیستی را از ویژگی‌های بارز حضرت فاطمه زهرا ؑ عنوان کردند و گفتند: در احادیث زیادی، به سادگی مراسم ازدواج ایشان اشاره شده

حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی در جلسه درس خارج فقه خود با اشاره به جامعیت شریعت اسلام و اصول کلی ارائه‌شده از سوی پیامبران و اهل‌بیت ؑ، بر پویایی و توانایی فقه اسلامی در حل مسائل نوظهور تأکید کردند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی اسراء، ایشان با بیان اینکه احکام شریعت اسلام تا روز قیامت غیرقابل نسخ و تغییر هستند، افزودند: خدا هر آنچه برای سعادت لازم بود را بیان کرده، هر موضوعی که در عالم رخ دهد، حکم آن در فقه اسلامی وجود دارد، از زندگی در اعماق دریا تا سکونت در فضا، هیچ حادثه‌ای خارج از دایره شریعت نیست و احکام الهی نیز نسخ شدنی نیست، این دو تا اصل کلی و جامع به حوزه‌ها اطمینان می‌دهد که هیچ موضوعی در عالم اتفاق نمی‌افتد مگر اینکه حکمش در شریعت هست، منتها باید استنباط کرد، این دو اصل می‌گوید که آنچه الان موجود است اصول و قواعد کلی هستند که فقه باید از آنها، استنباط درستی انجام دهد.

معظم‌له وظایف حوزه‌های علمیه در مواجهه با مسائل جدید را بر شمرده و با اشاره به حدیثی از امام صادق ؑ، بر نقش حوزه‌های علمیه در استنباط احکام از اصول

آیت‌الله اراکی در دیدار معاون تهذیب حوزه‌های علمیه

عرفان به‌معنی قدرشناسی، شکرگزاری و همراه با عمل است نه معرفت خالی از عمل

عضو هیأت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری با بیان این‌که عرفان به معنی قدرشناسی، شکرگزاری و همراه با عمل است نه معرفت خالی از عمل، تصریح کرد: معرفت

اسلامی یک بسته به هم پیوسته و جامع است. به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله محسن اراکی در دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده نوری معاون تهذیب حوزه‌های علمیه کشور و هیأت همراه، اظهار کرد: بنده دو کار در زمینه اندیشه اسلامی دارم که نگاه کلان و ساخت‌وار به این موضوع دارد. یک کار به‌زبان عربی است با عنوان «المعرفةالاسلامیه منهجا و تصورا» که برای بیش از ۳۰سال پیش است؛ یعنی هم روش و هم تعریف معرفت اسلامی است و در آن اشاره شده که معرفت اسلامی، یک بسته به هم پیوسته و جامع است. وی افزود: سال‌ها پیش به این فکر افتادم که روایات را طوری دسته‌بندی کنیم که ساخت نظام‌مند معارف اسلامی را نشان دهد. البته صاحب وسائل ؑ، به روایات فقهی و کلیبی ؑ به روایات اعتقادی نظم خوبی داده‌اند؛ ولی هیچ‌کدام نگاه شامل و فراگیری را به معارف نداشتند.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه کشور گفت: ما یک فهرستی را تهیه کردیم برای نظم دادن جدید احادیث، به‌شکلی که ساختار معارف را جامع و شامل باشد، اصول و غیراصول و مسائل فقه نظامات و … را دسته‌بندی کردیم و شروع به جمع‌آوری احادیث یا این روش کردیم که هنوز منتشر نشده است.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ادامه داد: نکته دوم این است که بنده معتقدم، متفکرانی که نام برود و چند متفکر دیگری که خوب است اضافه شوند؛ مثل مرحوم محمدحسین کاشف‌الغطاء که در کتاب «الدین والاسلام» و «شرح المجله» و کتاب «پاسخ به سوالات» که مربوط به ۷۰سال پیش بوده، پاسخ‌های قوی داده که انگار برای همین امروز است.

آیت‌الله اراکی اضافه کرد: بنده معتقدم که این علما در کلیات تفکر، هیچ اختلافی با هم ندارند و مشترکات زیادی نیز دارند و ما می‌توانیم یک منظومه فکری مشترک را از آثار آنها در مبانی پایه و کلیات که اختلاف چندانی نیست استخراج کنیم؛ ولی در جزئیات اختلاف

تبیین سیره تربیتی و الگوهای رفتاری اهل بیت علیهم‌السلام در رأس کار مبلغان باشد

که پیامبر اسلام ﷺ با خرما و روغن، حلوايي آماده کرده و از مهمانان پذيرايی کردند؛ ولی امروز مشاهده می‌کنیم که در تالارها و هتل‌ها برای شب عروسی چه هزینه‌های هنگفتی که نمی‌کنند.

معظم‌له عبادت آن حضرت را نمونه برشمرده و افزودند: در روایات آمده هنگامی که حضرت فاطمه زهرا ؑ در محراب عبادت می‌ایستاد، نور عبادت زهرا ؑ به آسمان می‌رفت و ملائکه از آن نور استفاده می‌کردند.

معظم‌له ایراد خطبه فدکیه در مسجد را نشانه شجاعت آن بانوی مجلله دانستند و تأکید کردند: با گذشت بیش از هزار سال، این خطبه هنوز از بهترین و ماندگارترین خطبه‌هاست.

ایشان صبر و استقامت آن حضرت در مقابل مشکلات را مثال‌زدنی خواندند و افزودند: صبر آن حضرت تا بدانجا بود که مصائب خودش را نیز با همسرش بیان نکرد و امیرمؤمنان ؑ هنگام تغسیل، متوجه بازوی ورم‌کرده ایشان بر اثر ضربه شدند.

آیت‌الله العظمی جوادی‌آملی

مجتهدپروری مشکل اقتصاد و بانک‌ها را سامان می‌دهد

را گفتیم و بر شماسمت که از این قوانین کلی، استنباط کنید، مجتهدپروری را وجود مبارک امام صادق ؑ ایجاد کرد، نه مسئله‌گویی‌را، اینکه باید با استنباط از این اصول کلی، مجتهد پرورش دهید و استنباط کنید و احکام نوین را استخراج کنید.

آیت‌الله العظمی جوادی آملی با اشاره به سیر تاریخی

تدوین فقه اسلامی از دوران شیخ صدوق تا کنون، گفتند:

فقه در گذشته به دلیل محدودیت‌های زمانی و اجتماعی

کمت‌رگسترش یافته بود، اما با افزایش نیازهای جامعه، فقه

نیز توسعه یافت و مسائل جدید مانند اجاره رحم، انواع

بیمه‌ها و مسائل اقتصادی مورد بررسی دقیق فقها قرار

گرفت و همه فقهاء به میدان آمدند و فتواهای صریح و

روشن در این زمینه ها دادند.

ایشان بر ضرورت بررسی موضوعات نوین در فقه

اسلامی تأکید داشته و بیان داشتند: بر اساس این دو

اصل که «آنچه بشر تا قیامت به آن نیاز دارد، در دین

بیان شده» و «آنچه ارائه شده، کلیاتی است که وظیفه

مجتهدین، استنباط احکام از آن‌هاست»، می‌توان هم

بانک‌ها را اصلاح کرد، هم اقتصاد را سامان داد و هم روابط

بین‌الملل را بهبود بخشید.

کلان به هستی، باور مستحکم و تصویر کلان و یک‌پارچه از منظومه معارف دینی داشته باشد. طلبه هم به‌عنوان یک مؤمن و هم به‌عنوان طلبه مبلغ دین، این معرفت کلان و موزون و کامل را لازم دارد.

وی گفت: ارزش‌های اخلاقی هم روی این معرفت سوار می‌شوند. این معرفت هم می‌تواند جلوی برخی از چالش‌های فکری را برای طلبه بگیرد و هم در مقام تبلیغ دین به وی کمک می‌کند و هم به برخی مشکلات و چالش‌هایی که در جامعه وجود دارد، پاسخ مناسب می‌دهد، در این راستا نیز آثار اندیشمندانی نظیر شهید مطهری، علامه طباطبایی ؒ، و مقام معظم رهبری قابل استفاده می‌باشد.

حجت‌الاسلام والمسلمین عالم‌زاده‌نوری ادامه داد: در معاونت تهذیب حوزه‌های علمیه دنبال حرکتی هستیم که اندیشه اسلامی را با این اوصاف انتقال بدهیم. برای این منظور چند مدل کار در عرض هم پیگیری می‌شود، یکی از آن کارها، سیرهای مطالعاتی اندیشمندان اسلامی است، یک مدل دیگر دنبال ارائه تصویر جامعی هستیم که همه این اندیشمندان در آن مشارکت دارند و تحت عنوان نظام جامع اندیشه اسلامی پیگیری می‌شود.

وی اضافه کرد: برای رفع تعارض‌های فکری در این زمینه، آثار حضرت امام‌خمینی ؑ محور کار قرار گرفته و بقیه اندیشمندان در حول این محور انتظام می‌یابند. کار سوم شناسایی متفکران موجود است که در این زمینه آثاری داشته و از آنها برای ادامه این مسیر رهنمودهای خواهیم گرفت.

در ادامه این جلسه؛ حجت‌الاسلام وحید نجفی مسئول دبیرخانه امور معرفتی معاونت تهذیب حوزه‌های علمیه عنوان کرد: فرمایش امام بر این است که جنایت بزرگ در حق اسلام شده و هر کسی از دریچه دانش خویش به اسلام نگریسته است و نگاه جامعی به اسلام وجود نداشته‌اند. این خلأ همچنان در بدنه حوزه علمیه وجود دارد.

وی افزود: برای این منظور یک راه این است که از طریق مطالعه آثار اندیشمندان اسلامی، این نگاه جامع منتقل شود، برخی بر این باورند که شاید بشود خصایص و ویژگی‌های مشترک آثار اندیشمندان را به صورت تلفیقی کنار هم در یک طرح گذاشت و برخی مخالف این روند هستند و یک طرح تلفیقی را ناممکن می‌دانند، در بین کسانی که به طرح تلفیقی معتقدند: برخی می‌گویند شاید بشود با یک فرمول‌هایی این نگاه را انتقال داد، به این صورت که هر اندیشمندی کلیدواژه‌هایی و کن‌تسیح‌هایی در مسائل دینی دارند که می‌شود با آن

کلیدواژه تمام معارف را منظم کرد، مثلا علامه طباطبایی با کلید فطرت همه معارف را تبیین می‌کنند. معاون تهذیب حوزه‌های علمیه افزود: طلبه باید نگرش

• اخبار کوتاه ایــــران

• **رگ‌یاب هوشمند رباتیک در کشور ساخته شد؛** یوسف رفیعی بیرامی، دانش‌آموخته فوریت‌های پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز و مخترع دستگاه گفت: این دستگاه دارای بازوی رباتیک است که پس از پایان همه مراحل، جهت نمایان‌سازی عروق توسط سایر آیتم‌های الکترومکانیکی موجود در خود، قادر به برقراری برانول (سرنگ) در داخل خط وریدی و یا همان کاتولاسیون وریدی است. با استفاده از این روش، دخالت انسان و پرسنل درمانی در این فرایند به‌طور کامل حذف شده و کل عملیات، به‌طور کامل توسط بازوی مصنوعی صورت می‌گیرد.

• **تجهیزات دفاعی برپایه هوش مصنوعی و کوانتوم تولید خواهند شد؛** امیر سرتیپ نصیرزاده، وزیر دفاع در گفت‌وگو با خبرگزاری صداوسیما، بهترین مکان برای توسعه هوش مصنوعی و هوشمندسازی تجهیزات نیروهای مسلح، وزارت دفاع است؛ چراکه این وزارتخانه مسئول تولید قدرت در جمهوری اسلامی ایران است. تجهیزات نوین دفاعی نیروهای مسلح کشورمان، برپایه هوش مصنوعی و کوانتوم تولید خواهند شد و در این مسیر از همه ظرفیت نخبگان کشوری و دانشگاهی بهره‌مند خواهیم شد.

• **آب سنگین باکیفیتی تولید کرده‌ایم که هر لیترش ۱۲۰۰ دلار است؛** کمال‌الدنی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی در دیدار با جمعی از اساتید دانشگاه و مراکز علمی مختلف کشور؛ صنعت فناوری هسته‌ای، قدرت‌آفرین بوده و موجب اقتدار می‌شود و ما توانسته‌ایم، با تک‌به بر علم و دانش، آب سنگین باکیفیتی تولید کنیم که هر لیتر آن ۱۲۰۰ دلار ارزشش دارد و همچنین موفق به تولید مشتقات دوتره شده‌ایم که هر میلی‌گرم آن در بازارهای جهانی هزاران دلار ارزش‌گذاری شده است.

• **واردات بنزین در سال ۱۴۰۴ ممنوع می‌شود؛** شریعتی، عضو کمیسیون تلفیق؛ در آخرین روز بررسی لایحه دولت، کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۴، با هرگونه واردات بنزین در سال آینده مخالفت کرد. این اتفاق در شرایطی رقم می‌خورد که مطابق آمار در ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۴، ۶ میلیارد دلار بنزین به کشور وارد شد. باید منتظر ماند و دید، دولت در سال ۱۴۰۴ کمبود بنزین را که بیشتر با واردات جبران می‌شد، از چه مسیری جبران خواهد کرد.

• **با افزایش قیمت، دیگر ضرر نمی‌دهیم؛** خودروسازان می‌گویند: با افزایش قیمت، زمینه افزایش تولید و عرضه خودرو در سه‌ماه پایانی امسال فراهم آمده. عظیمی، مدیرعامل ایران‌خودرو؛ خودروهای ایران‌خودرو و سایپا دیگر زبان نمی‌دهند و یک سودی هم دارند. توسلی‌مهر، مدیرعامل سایپا؛ همه از ما انتظار افزایش تیراژ تولید دارند و باید محقق کنیم.

• **بهبینده‌سازی مصرف بنزین در اولویت است؛** وزیر نفت: در خصوص قیمت بنزین هنوز تصمیمی به‌صورت نهایی و قطعی اعلام نمی‌شود و امکانش نیست؛ بلکه فرآیند بهینه مصرف‌کردن بنزین در دست بررسی است و اولویت اول ماست. بحث قیمت بنزین بخشی است که باید بعدها در رابطه با آن تصمیم گرفته شود و پیش از هر اقدامی، در این زمینه، مردم را در جریان خواهیم گذاشت.

• **وزیر کار از افزایش ۱۰ درصدی حقوق حداقل بگیران خبر داد؛** احمد میدری به آغاز فرآیند اجرای قانون متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان اشاره کرد و گفت: حقوق حداقل بگیران براساس مقررات موجود مشابه شاغلان پرداخت می‌شود؛ بنابراین ۱۰ درصد به پرداختی آنها هم اضافه می‌شود. وی در ادامه درباره احتمال تغییر در دهک یارانه‌بگیران بیان کرد: دهک یارانه‌ها هر ساله بر اساس اطلاعات جدیدی که دریافت می‌شود، تغییر می‌کند.

• **مصرف گوشت در کشور نصف سرانه استاندارد؛** معاون بهداشت وزارت بهداشت؛ سرانه مصرف گوشت در جامعه سالم، باید ۷۵ گرم در روز باشد که الآن برای هر نفر در کشور ما، ۳۵ گرم است که تقریباً نصف استاندارد درنظر گرفته‌شده است. روزانه باید ۲۵ گرم فیبر مصرف شود؛ درحالی‌که این میزان در کشور ما، اکنون ۱۵ گرم در روز است. سرانه مصرف لبنیات در کشور یک واحد است؛ درحالی‌که باید بین ۲ تا ۳ واحد در روز باشد و هرگونه افزایش قیمت در شیر و لبنیات، باعث بدتر شدن این وضعیت می‌شود.

• **تولید گاز ایران به ۲۷۵ میلیارد مترمکعب در سال رسید؛** محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت: در آیین افتتاح بیست‌وششمین نشست وزارتی مجمع کشورهای صادرکننده گاز، اکنون سهم گاز طبیعی در سبد مصرف انرژی ایران، به بیش از ۷۰ درصد افزایش یافته است.

• **ابلاغ دستورالعمل نحوه محاسبه خسارت افت قیمت وسایل نقلیه؛** دستورالعمل نحوه محاسبه خسارت افت قیمت وسایل نقلیه، به شرکت‌های بیمه فعال در زمینه بیمه شخص ثالث ابلاغ شد: بیمه مرکزی اعلام کرد: حداکثر خسارت قابل پرداخت در این دستورالعمل، معادل ۲۰ درصد یک خودروی متعارف در نظر گرفته شده است.

• **تولید نسل جدید اتصالات فلزی نشکن:** متخصصان یک شرکت فناوری توانستند، با به‌روزرسانی تجهیزات و بهینه‌سازی فرآیندهای تولید، به دانش فنی ساخت اتصالاتی فلزی با مقاومت بالا دست یابند. تحمل فشار بالا، باز و بست آسان و کاهش هزینه‌های تولید و مصرف انرژی، از مزیت‌های این محصول فناوریانه است.

• **گامی مهم برای قانونمذکردن بازار رمزیول‌ها؛** با تصویب سند سیاست‌گذاری حوزه رمزیول‌ها در هیأت عالی بانک مرکزی،

فغانان و کارگزاران رمزیول، ملزم به دریافت مجوز شدند و این، گامی مهم برای قانونمذکردن بازار رمزیول‌هاست.
• **اجرای طرح کالابرگ در سال ۱۴۰۳ منتفی است؛** وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کرد: در بودجه سال ۱۴۰۳، هیچ ردیفی برای اجرای طرح کالابُرگ پیش‌بینی نشده است و به‌همین دلیل، این طرح اجرا نخواهد شد.

• **شناسایی ۸۵۰ مورد ابتلا به تب دنگی در کشور؛** معاون بهداشت وزارت بهداشت؛ کل موارد تب دنگی در کشور ۸۵۰ مورد است که ۶۵۰ مورد انتقال محلی بوده و ۲۰۰ مورد از کشورهای دیگر وارد شده است و ۷۰۰ مورد بیماران در چهارها شناسایی شده‌اند.

این موضوع یک هشدار است؛ زیرا اگر دقیق پیشگیری نکنیم، تا چندسال آینده دچار مشکل خواهیم شد؛ چراکه کنترل جمعیت این پشه‌ها بسیار هزینه‌بر است.

بررسی چالش‌های تبلیغ دینی در حوزه علمیه و راهکارهای بهبود آن

گفت‌وگوی اختصاصی هفته‌نامه افق حوزه با حجت‌الاسلام والمسلمین علیرضا پناهیان

در این گفت‌وگو، حجت‌الاسلام والمسلمین علیرضا پناهیان، به بررسی مشکلات اساسی حوزه علمیه در زمینه تبلیغ دینی می‌پردازد و راهکارهایی برای بهبود و ارتقای این حوزه مهم ارائه می‌دهد. وی با تأکید بر اهمیت تبلیغ و نقش حیاتی آن در جامعه، به مسائلی مانند کم‌ارزشی تبلیغ در حوزه، عدم ارتباط مناسب میان تبلیغ و دانش تخصصی و مشکلات مربوط به محتوای تبلیغی و روش‌های نادرست آن اشاره می‌کند. همچنین بر لزوم توجه جدی به اصول علمی و بهره‌گیری از دانش‌های تجربی در تبلیغ دین تأکید می‌ورزد. در این مصاحبه، نقش مؤسسات علمی تخصصی در تدوین محتوای آموزشی و برنامه‌های تبلیغی متناسب با نیازهای جامعه و مخاطبان مختلف نیز مورد بحث قرار می‌گیرد. این گفت‌وگو به‌خوبی وضعیت کنونی تبلیغ در حوزه‌های علمیه را تحلیل کرده و راه‌حل‌هایی برای افزایش کارآمدی و اثرگذاری آن ارائه می‌کند.

● اهمیت تفسیر و توصیف صحیح متون دینی در تبلیغ مؤثر

بسیاری از موضوعاتی که دغدغه‌های عالمان دینی است و در پاسخ به شبهات مخالفان تولید شده‌اند، از نظر زبان و نحوه بیان، به‌شکلی است که کاربرد عمومی کمتری دارد و کمتر کسی به این شبهات توجه می‌کند. در نتیجه، ما با ادبیاتی صحبت می‌کنیم که ناظر بر دانش کلامی است و به پاسخگویی به شبهات عمیق و خاص پرداخته؛ ولی در زندگی روزمره مردم و نیازهای آنها کمتر کاربرد دارد. این ادبیات دینی رایج در میان حوزویان، به‌نوعی باعث فاصله گرفتن ما از مردم شده است.

حضرت آیت‌الله فاضل لنگرانی رحمته‌الله‌علیه یک‌بار در تأیید این مسأله فرمودند: «حضرت آیت‌الله‌العظمی بروجردی رحمته‌الله‌علیه کل گلستان سعدی را حاشیه زده بودند. الان چند نفر از طلبه‌ها کلاً گلستان سعدی را خوانده‌اند؟!» همچنین حضرت آیت‌الله جوادی آملی به بنده گفتند: «من اگر امکانش را داشتم، هزارانا از طلبه‌های اهل فضل و دقت را جدا می‌کردم و می‌گفتم: شما فقط شعر بگویید؛ بلکه یک نفر فردوسی از پیشنان دربیاید.» دیگری نیز خاطرات مشابهی دارند. حتی آیت‌الله وحید یکی بار به بنده گفتند: «اکثر معارف قرآن به بکارت خودشان باقی مانده‌اند و دست نخورده‌اند وای کاش من فرصت داشتم، به‌جای این مباحث رایج به قرآن می‌پرداختم.»

اهمیت آشنایی طلاب با ادبیات توصیفی قرآن و فاصله از ادبیات استدلالی وقتی دانش‌هایی که تولید کرده‌ایم، بیشتر در پاسخ به شبهات بوده و کمتر به تفسیر آیات قرآن پرداخته شده، ادبیات رایج دینی حوزه نیز، از مردم و نیازهای عمومی آنها و از متون دینی فاصله می‌گیرد. یکی از نتایج این فاصله این است که طلبه‌ها بیشتر با ادبیات استدلالی و نقادی آشنا هستند تا با ادبیات توصیفی قرآن. توصیف کردن نیاز به دانش و تحلیل بسیار بیشتری دارد و اثر مطلوب‌تری می‌مخاطب می‌گذارد. نسبت به استدلال که بیشتر به ساکت کردن خصم و دین‌گریزان می‌پردازد.

● فاصله ادبیات دینی با نیازها و فهم عمومی جامعه

ما به‌واسطه دانش‌هایی که در طول قرون و اعصار تولید شده، در مواجهه با شبهات، ادبیات‌مان از ادبیات حکیمانه‌ای که به موضوعاتی بپردازد که عموم مخاطبان به آن نیاز دارند و همچنین از ادبیات دینی فاصله گرفته است.

● تشبیه دست خط پزشکان به شیوه بیان سخت فهم در تبلیغ دینی

مشهور است که دست‌خط پزشکان محترم غالباً برای مردم قابل خواندن نیست. پزشک محترم هم به‌دلیل مشغله‌های فراوان و تعداد زیاد بیماران، ممکن است اهمیتی به خوانایی دست خط خود ندهد و تنها کافی بداند که داروساز بتواند آن را بخواند. مریض هم به نحوه نگارش نسخه توجهی ندارد و تنها به تحویل نسخه به داروساز اکتفا می‌کند. در این میان، داروساز با آشنایی خود با دست خط پزشکان، قادر است نسخه را متوجه شود.

ما نیز در سخنرانی‌ها و منبرها گاهی به شیوه‌ای صحبت می‌کنیم که فقط عده‌ای خاص می‌توانند، آن را درک کنند؛ مشابه همان دست خط ناخوانا. مثلاً تنها کسانی که شبهه را تولید کرده‌اند، ممکن است متوجه شوند که ما چه گفته‌ایم؛ درحالی‌که مخاطب عمومی در درک ماجرا دچار مشکل می‌شود و حیرت‌زده می‌ماند.

● **نیاز به توصیف و انگیزه‌بخشی در تبلیغ به‌جای تمرکز صرف بر استدلال**
تولید دانش در پاسخ به شبهات ارزشمند است؛ اما همیشه نیاز عمومی نیست. نیاز اساسی مخاطبان بیشتر به توصیف حقایق و ایجاد انگیزه برای دینداری است، نه فقط به اثبات حقایق و وجود خدا. توصیف، به‌ویژه توصیف صحیح و جذاب، قادر است مخاطب را قانع کند و انگیزه‌ای برای دینداری به او بدهد. بنابراین، خود دانش‌های رایج در حوزه، می‌توانند باعث فاصله میان آنچه که ما می‌گوییم و آنچه که مردم نیاز دارند، شوند.

● کم‌توجهی به اصول علمی در تبلیغ و تأثیرات منفی آن

در حوزه، تبلیغ به‌طور معمول به‌عنوان یک امر دانشی و علمی تلقی نمی‌شود و اصول و مبانی دقیق تبلیغ در نظر گرفته نمی‌شود. این موضوع منجر به کاهش بهره‌وری تبلیغی ما می‌شود. جهاد تبلیغی تا حد زیادی در حال انجام است؛ ولی به‌دلیل عدم توجه به اصول علمی و روش‌های دقیق، موفقیت لازم را کسب نمی‌کند و حتی ممکن است، منجر به نفرت از دین شود.

● تأکید رهبر معظم انقلاب بر تولید محتوای غنی و اصولی در تبلیغ

رهبری معظم انقلاب در سخنرانی اخیرشان به این موضوع اشاره کرده‌اند که باید فضاهایی برای تولید محتوای غنی و اصولی ایجاد شود. این تنها به تولید بسته‌های محتوایی محدود نمی‌شود؛ بلکه نیاز است که ابتدا مشخص شود،

● مشکل کم‌ارزشی تبلیغ در حوزه (نگرانی‌های رهبر معظم انقلاب)

رهبر معظم انقلاب در سخنرانی ۲۱ تیرماه ۱۴۰۲ صریحاً به یک مشکل بزرگ و راهبردی در حوزه اشاره فرمودند که آن هم کم‌ارزشی تبلیغ است. درباره حوزه و حوزویان مباحث زیادی قابل طرح است و می‌توان در جهت‌های مختلف به آن پرداخت؛ اما نقطه‌ای که امروز به آن می‌پردازیم، مسأله تبلیغ است. واقعاً با توجه به اطلاعاتی که از جهات مختلف به من می‌رسد، نسبت به وضعیت تبلیغ نگرانم؛ درحالی‌که بزرگان حوزه در طول تاریخ به اهمیت تبلیغ تأکید کرده‌اند. در فضای عمومی حوزه، تلقی غیرواقعی و در نتیجه کم‌ارزشی به تبلیغ وجود دارد.

● نگرش نادرست به تبلیغ (تبلیغ به‌عنوان یک امر ذوقی و معنوی)

اولین مشکل حوزه در زمینه تبلیغ این است که تبلیغ را تنها یک امر ذوقی و معنوی می‌دانند و آن را به دانش و تخصص علمی مرتبط نمی‌دانند. این نگرش باعث شده که تبلیغ در حوزه علمیه یک امر درجه یک به‌شمار نیاید و بسیاری بر این باورند که تبلیغ به ذوق و نَفَس معنوی مبلَغ بستگی دارد؛ درحالی‌که تبلیغ واقعاً نیازمند دانش‌های تخصصی است که غالباً در حوزه تحصیل نمی‌شود و مورد تحقیق و پژوهش کافی قرار نمی‌گیرد.

قرآن کریم به‌عنوان منبع اصلی تبلیغ، در زمینه تبلیغ به‌اندازه کافی مورد بررسی و تدبیر عالمانه قرار نگرفته است و ما در زمینه فقه تبلیغ در حوزه، بسیار ضعیف هستیم. گاهی اوقات برخی اظهارات نادرست و بی‌پایه به منبر منتقل می‌شود که علمی نیست و به درد منبر نمی‌خورد؛ درحالی‌که در عصر حاضر با مخاطبان هوشمند جامعه، باید عالمانه‌ترین سخنان در منبر بیان شود و مطالعات و تحقیقات لازم برای تهیه یک بحث منبری باید بیشتر از آنچه در امور درسی حوزه نیاز است، انجام شود.

حضرت امام رحمته‌الله‌علیه فرموده‌اند: که یک فقیه لروماً اسلام‌شناس نیست؛ اما یک مبلَغ باید اسلام‌شناس باشد و این نیازمند آگاهی از عموم آیات و روایات و تاریخ اسلام است. اگر مبلَغ نخواهد زبان‌شناس نیز باشد، باید اطلاعات تاریخی معاصر و علوم انسانی را نیز افزایش دهد تا بتواند، با مردم به‌درستی صحبت کند و بر افکار و اطلاعات مردم تسلط پیدا کند.

بنابراین، مبلَغ باید دامنه وسیعی از دانش‌ها را در اختیار داشته باشد؛ درحالی‌که یک فقیه که به تحصیل و تدریس در موضوعات رایج فقهی می‌پردازد، به دایره مطالعاتی کمتری نیاز دارد. مبلَغ باید علاوه بر مطالعه، اهل تفکر، تحلیل و بصیرت نیز باشد تا بتواند، از اطلاعات به‌دست‌آمده جمع‌بندی‌های مؤثری ارائه دهد. بدون تدبیر و تفکر در آیات قرآن، حتی با داشتن اطلاعات زیاد، مبلَغ نمی‌تواند به‌خوبی ایفای نقش کند.

● تصور نادرست از کفایت آگاهی‌های عمومی برای تبلیغ دین

بزرگ‌ترین مشکل ما این است که فکر می‌کنیم، اگر کسی درس‌های رایج حوزه را بخواند و سپس نخواهد، دین را تبلیغ کند و در مردم انگیزه دین‌داری ایجاد کند، همین آگاهی‌ها کافی است؛ ولی این تصور کاملاً نادرست است. امروزه دانش تبلیغ در جهان به‌طرز قابل‌توجهی پیشرفت کرده و دشمنان ما با برنامه‌ریزی‌های علمی و تکنیکی – به‌طور هوشمندانه‌ای در تلاش‌اند تا در افکار جامعه نفوذ کنند و متأسفانه در این زمینه موفقیت‌هایی هم به دست آورده‌اند.

در عوض، ما باید با آگاهی از تفردن‌های آنان، از روش‌های خاص و اصولی که دین به ما توصیه می‌کند و از متون و منابع دینی استخراج می‌شود (و غالباً نادیده گرفته شده‌اند)، استفاده کنیم و سپس به دعوت مردم به دین بپردازیم.

قرآن کریم به‌عنوان کتابی که دعوت‌کننده به دین و انگیزه‌ساز برای دینداری است، نیازمند تئوریزه‌کردن اصول و روش‌های دعوت به دین از آن است. متأسفانه، تاکنون این کار به‌درستی انجام نشده و افراد بر اساس ذوق و آگاهی‌های عمومی و برداشت‌های اولیه، هم در شناخت مخاطب و نیازهای او و هم در شیوه‌های تشویق برای دینداری، عمل می‌کنند. این روش‌ها معمولاً موفقیت‌آمیز نیستند.

مشکل دیگر که به‌تبع مشکل اول پیش می‌آید، این است که تبلیغ را امر دانشی و نیازمند تخصص علمی نمی‌دانیم. ارزیابی صحیحی از امر تبلیغ (به‌عنوان مثال، سخنرانی دینی یا منبر) در حوزه وجود ندارد. ما معتقدیم که اگر کسی مخاطبان زیادی داشته باشد و بتواند به روش‌هایی (ولی‌ناصحیح از نظر علمی) بر مخاطبان تأثیر بگذارد، موفق است. بسیاری از این افراد حتی آموزش‌های خاصی در دانش تبلیغ ندیده‌اند و تنها به‌دلیل ویژگی‌های شخصی و استعداد‌های طبیعی خود موفق می‌شوند؛ درحالی‌که مردم به‌طور فطری جذب این سخنان می‌شوند، ما با روش‌های غیردقیق هم تأثیراتی خواهیم داشت.

● تأثیر ویژگی‌های شخصی و استعداد‌های طبیعی بر موفقیت تبلیغ

این مشکل زمانی بروز می‌کند که با افرادی مواجه می‌شویم که دین‌گریز یا دین‌ستیز هستند. در این شرایط، ضعف تبلیغ، خود را بیشتر نشان می‌دهد و همچنین با افرادی که آمادگی لازم برای دینداری را ندارند، تبلیغ به روش‌های غیرعالمانه تأثیر کمتری خواهد داشت. ارزیابی درست از تبلیغ موفق، اهمیت زیادی دارد و باید الگوی مناسبی برای اهل فضل ارائه دهد. منبر خوب، سخنرانی خوب و روش تبلیغ خوب، نمی‌توانند صرفاً بر اساس پرمخاطب بودن سنجیده شوند. در میان مردم، افرادی وجود دارند که به‌دلیل قدرت بیان و جذابیت کلام، توجه زیادی جلب می‌کنند؛ حتی اگر اطلاعات زیادی نداشته باشند. این افراد ممکن است، با داشتن اطلاعات بیشتر، حتی درخشان‌تر نیز به نظر برسند؛ اما این تفاوت‌ها با تبلیغ ارزشمند و اصولی و دارای روش‌های متقن بسیار زیاد است.

● تأثیر دانش‌های تخصصی بر فاصله‌گرفتن ادبیات دینی از مردم

مشکل بعدی که در حوزه وجود دارد، این است که در طول تاریخ، علما دانش‌های متنوعی تولید کرده و به مشکلات و شبهات مختلف پاسخ داده‌اند. این دانش‌ها شامل: دانش کلام، نقد تفکر و فلسفه غرب و محتوای غنی و ارزشمند دیگری است که معمولاً آموزش داده می‌شود و قابل مطالعه است؛ اما مشکل اینجاست که ما حاصل این دانش‌ها باعث شده است که ادبیات عالمانه دینی ما با ادبیات مردم‌فهم فاصله زیادی بگیرد.

معاون تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه کشور

اساتید حوزه با آموزش

۲۶۰ ساعت طرح تعالی

گواهی پایان دوره دریافت می‌کنند

معاون تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه کشور گفت: برای استادان حوزه که ۲۶۰ ساعت دوره آموزشی طرح تعالی را بگذرانند، گواهی پایان دوره صادر می‌شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد عالم‌زاده نوری، در حاشیه برگزاری اجلاسیه مدیران و اساتید مدارس

علمیه منطقه کاشان برای تشریح دوره تعالی، در گفت‌وگو با خبرنگاری حوزه در کاشان افزود: دوره تعالی شامل پنج فصل است که چهار فصل آن به‌صورت حضوری و یک فصل نیز مجازی برگزار می‌شود.

معاون تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه کشور بیان کرد: برای استادانی که ۲۶۰ ساعت در این دوره آموزشی شرکت کنند، گواهی پایان‌دوره صادر و در هیأت احراز صلاحیت قرار می‌گیرند و در صورت احراز صلاحیت، حکم دریافت و پس از آن رسماً

به‌عنوان راهنمای تهذیبی تربیتی در مدارس خدمت می‌کنند.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد عالم‌زاده نوری در خصوص هدف از اجرای طرح تعالی برای اساتید مدارس علمیه، تصریح کرد: با اجرای این طرح، استاد علاوه بر اینکه ارتباط علمی با طلبه برقرار می‌کند و به او صرف، نحو، فقه، اصول، کلام، منطق، تاریخ و تجوید آموزش می‌دهد، ارتباط تربیتی نیز برقرار خواهد کرد.

معاون تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه کشور تأکید کرد:

اساتید حوزه همان‌گونه که دغدغه‌مند ذهنیت علمی طلاب هستند، باید دغدغه‌مند شخصیت و تربیت آنها نیز باشند.

وی با بیان اینکه طرح تعالی با شعار «هر استاد، یک مربی» اجرا می‌شود، گفت: مربی باید به طلبه رسیدگی خاص کند؛ یعنی حواسش به مشکلات طلبه باشد، مراقبت کند و متوجه مسائل باشد. برای او وقت بگذارد و به‌نوعی برادری را در حفتش انجام دهد.

حجت‌الاسلام‌والمسلمین عالم‌زاده نوری یادآور شد: اساتیدی که قرار است، راهنمای تربیتی شوند و این جایگاه را بر عهده بگیرند، باید دوره تعالی را بگذرانند.

وی با بیان اینکه مدت زمان برگزاری دوره طرح تعالی بین ۲۰ تا ۲۵ روز است، افزود: نمی‌توان این طرح را یکپارچه و متمرکز برگزار کرد، چراکه مدت آن طولانی است و به همین علت در پنج فصل برگزار می‌شود.

معاون تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه کشور خاطرنشان کرد: تاکنون ۲ دوره طرح تعالی با عناوین امام خمینی رحمته‌الله‌علیه و علامه طباطبایی رحمته‌الله‌علیه به‌ترتیب با شرکت ۱۰۰ و ۱۳۰ نفر از استادان مدارس علمیه سراسر کشور برگزار شده است.

وی از آغاز ثبت‌نام دوره سوم طرح تعالی با‌عنوان آیت‌الله مصباح رحمته‌الله‌علیه خبر داد و گفت: تا تابستان سال آینده، پنج فصل این دوره نیز تمام می‌شود.

حجت‌الاسلام‌والمسلمین عالم‌زاده نوری ابراز کرد: امیدواریم از هر مدرسه علمیه، پنج یا شش استاد در دوره طرح تعالی شرکت کنند تا در هر مدرسه با داشتن پنج شش راهنمای تهذیبی تربیتی، دست‌کم برای هر پایه یک راهنما وجود داشته باشد.

گفتنی است، برگزاری اجلاسیه مدیران و اساتید مدارس علمیه منطقه کاشان، برای تشریح دوره تعالی، توسط حجت‌الاسلام‌والمسلمین عالم‌زاده نوری با حضور حجت‌الاسلام‌والمسلمین سیدسعید حسینی امام جمعه و نماینده ولی‌فقیه در کاشان و عضو مجلس خبرگان رهبری، به‌همت معاونت تهذیب و تربیت حوزه علمیه کاشان برگزار شد.

مرحله اول پویش

«مطالعه آثار رهبر انقلاب»

ویژه طلاب قم برگزار می‌شود

معاونت تهذیب حوزه علمیه قم با همکاری دفتر رهبر معظم

انقلاب جهت توسعه تمدن توحیدی، سلسله دوره‌هایی برای

آموزش معارف ناب اسلام محمدی برگزار می‌نماید.

حجت‌الاسلام سیدمحمد واحدی معاون تهذیب حوزه‌های علمیه قم با اعلام این خبر گفت: امیدواریم طلاب عزیز حوزه علمیه قم در سطح مختلف بتوانند در این دوره ارزشمند شرکت کنند و مدیران حوزه‌های علمیه همکاری لازم را جهت شرکت طلاب عزیز در این دوره داشته باشند و طلاب و اساتید محترم

اندیشه معرفتی امامین انقلاب را دنبال کنند.

وی افزود: برای توسعه این معارف ناب، بهترین راه مطالعه آثار امام و رهبری و شرکت در این دوره‌ها است، معاونت تهذیب در طول سال تحصیلی دوره‌های مختلفی را برگزار می‌کند که یکی از این دوره‌ها این دوره مطالعاتی آثار مقام معظم رهبری است.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه قم گفت: مرحله اول پویش مطالعه آثار رهبر معظم انقلاب ویژه واحدهای علمی و تربیتی حوزه علمیه قم با اهدای جوایز به نرات برگزیده استان و نرات برگزیده مدارس، مراکز و مؤسسات برگزار و آزمون آن از کتاب «خون دلی که لعل شد» روز جمعه ۳۰ آذرماه ساعت ۱۵ انجام می‌شود.

وی در پایان گفت: مزایای این پویش، برگزاری جلسات جمع بندی کتاب توسط اساتید مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی در قم، حضور برگزیدگان مسابقات در اردوهای آموزشی- معرفتی و در اردوی زیارتی معرفتی مشهد مقدس و اهدای جوایز به نرات برتر مسابقات است.
طلاب عزیز جهت ثبت‌نام در این پویش و شرکت در مسابقه می‌توانند به آدرس www.b2n.ir مراجعه نمایند.

گفت‌وگو و تنظیم: حمید کریمی

آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی رحمة الله علیه

فقیهی زاهد، سترگ و آموزنده برای نسل‌های آینده

گفت‌وگو با آیت‌الله‌علیدوست

آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی رحمة الله علیه مثل بسیاری از بزرگان، دارای منهج فقهی است. اگر کسی منهج فقهی ایشان را پیدا کند به یک سلسله از گزاره‌ها، شاخص‌ها و مؤلفه‌ها می‌رسد که در یک نظام حلقوی کاملاً معنا می‌دهد. به‌مناسبت سالگرد ارتحال مرجع بصیر، انقلابی، مدافع نظام مقدس اسلامی و اندیشه‌های امام راحل و رهبری معظم انقلاب، آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ محمد فاضل لنکرانی رحمة الله علیه که تا آخرین لحظات عمر شریف خود، از نشر و ترویج معارف نورانی قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام دریغ نورزیدند، در گفت‌وگویی با آیت‌الله‌ابوالقاسم‌علی‌دوست، از شاگردان معظم‌له، ناگفته‌هایی از مبانی علمی و اخلاقی آن مرجع انقلابی جویا شدیم که آن‌ها شانه چراغ راهی باشد برای اساتید و طلاب حوزه‌های علمیه.

به‌بهانه سال‌گرد آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی، می‌خواهیم از شخصیت آن مرجع فقید که سال‌ها پای درسش تلمذ کرد، یاد، یگویم.

• خدای بزرگ را شاکر که توفیقی داده تا از عالمی بزرگ یعنی آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی صحبت کوتاهی داشته باشم. واقعش برای بنده بسیار توفیق است که گاهی زمینه‌هایی پیش می‌آید و از شخصیت سترگ و بزرگی صحبت می‌کنم.

صحبت از آن مرجع عظیم، می‌تواند از ساحت‌های مختلف باشد: علمی عموماً و فقهی خصوصاً؛ سیاسی و انقلابی و اجتماعی و اخلاقی؛ داشتن دغدغه دفاع از کیان اسلام، تشیع و اهل‌بیت علیهم‌السلام و اخلاق پژوهشی و تألیفی. طبیعی است که نشود همه این ساحت‌ها را حتی مورد اشاره قرار داد. من در این فرصت کوتاه، به دو ساحت اشاره می‌کنم:

ساحت فقهی و ساحت پژوهشی و اخلاق علمی ایشان که این دو هم از هم جداسند؛ ولی در صحبت‌های من، با هم ادغام می‌شود و در دو جهت صحبت می‌کنم: فقهی و اخلاق علمی و پژوهشی.

منهج فقهی آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی، دارای چه مشخصه‌هایی است؟

• از نظر فقهی خوب است که روش فقاهت ایشان را مطرح نظر قرار بدهیم. این شخصیت بزرگ مثل بسیاری از بزرگان، دارای منهج فقهی است. اگر کسی منهج فقهی ایشان را پیدا کند، به یک سلسله از گزاره‌ها، شاخص‌ها و مؤلفه‌ها می‌رسد که در یک نظام حلقوی، کاملاً معنا می‌دهد. ایشان از دو مکتب منهج اقطاع، اطمینان، قرار و لو با تجمیع ظنون و مکتب مدرسه‌های صغری، کبری، نتیجه، مکتب ریاضی و صناعت‌محور، تعلق به گزینه اول دارند.

– شاخص‌هایی ما را به این قضاوت می‌رساند:

۱. ایشان اساتید مهمی دیده‌اند. از همان آغاز کار، چون خود ایشان نوشته‌اند: ۱۹ سالم بود که به درس مرحوم آیت‌الله‌العظمی بروجردی رحمة الله علیه رفتم و البته من تعبیر می‌کنم حضور نشیط و جدی داشتم. بعد هم امام خمینی رحمة الله علیه این دو نفر مخصوصاً شخصیت اول، آیت‌الله‌العظمی بروجردی، به مکتب تجمیع ظنون تعلق دارند؛ یعنی مکتب اطمینان؛ یعنی بر فقه اینها حاکمیت با دلالت معنوی است؛ نه صرف امارات قانونی؛ چه اطمینان و قرار بیاورد، چه نیابد.

۲. معمولاً نزد اهل این منهج فقهی، فقه، قوی‌تر از اصول است؛ هرچند در اصول هم قوی هستند؛ اما وقتی به فقه می‌رسند، خودشان را خوب نشان می‌دهند و ما باز در روش این شخصیت بزرگ این را می‌بینیم.

اصول متلفات و شهرت قدمایی در مکتب فقهی ایشان حضور جدی دارد. ایشان اولین مرجح را در وقت ناهمسویی ادله، شهرت قدمایی می‌داند؛ البته ایشان مخالف مشهور هم، گاهی فتوا می‌دهد؛ یعنی این‌طور نیست که مقلد مشهور باشد؛ اما مقلد مشهور نبودن یک مطلب است؛ ولی شهرت را نادیده گرفتن مطلب دیگری است. ایشان نادیده نمی‌گیرد؛ ولی اگر لازم باشد، فتاوایی هم خلاف مشهور می‌دهد.

• اگر امکان دارد چند نمونه از این فتاوا را بفرمایید.
• از باب نمونه عرض می‌کنم. نخست اینکه ایشان در

باب مضاربه، تعیین سهم معین، درصورتی که طرفین طاع باشند، به این مقدار از این سهم قائل است؛ درحالی که مشهور می‌گویند: باید سهم مشاع باشد. من پول می‌گذارم، دیگری کار می‌کند. باید بگوییم نصف، ثلث، دوسوم، سهم مال تو، بقیه مال من؛ ولی اگر بگوییم این مقدار، ۱۷ درصد، ۱۶ درصد، بعد هم تعیین کنیم ۱۶ درصد از این پول، می‌شود تعیین. دیگر نمی‌شود مشاع؛ یعنی غیرمعین؛ تعبیر غیرمعین دقیق‌تر است؛ اما ایشان قبول دارد و می‌داند در عملیات بانکی این بسیار کارگشاست. ایشان در حج ضروره کسی که اولین بار به حج مشرف شده، قائل به تخییر بین حلق و تقصیر است؛ درحالی که معظم فقیهان مقدم بلکه متأخر، قائل به تعیین حلق‌اند.

یا ایشان تدخین را در روزه مفطر یا مفطر نمی‌داند؛ البته من این مورد سوم را عرض می‌کنم. از باب متداول ولاً تدخل فقیه در اینکه چه مفطر است و چه نیست، در عنوان کار فقیهانه است؛ اما در مصداق، کار فقیهانه نیست. فلان آمپول روزه را باطل می‌کند، فلان دارو روزه را باطل می‌کند، اینها کار فقیهانه نیست؛ ولی معمولاً فقهایی مداخلت می‌کنند.

اگر کسی فتاوی ایشان را رصد کند، طبیعتاً به موارد زیادی برخلاف مشهور برمی‌خورد؛ اما عرض کردم ایشان به مکتب تجمیع ظنون و حاکمیت دلالت معنوی قائل است که باید وجدان فقیه قانع بشود؛ نظیر آنچه که در باب قضا می‌گویند. ما در قضاوت، دو مکتب داریم: مکتب حاکمیت دال معنوی و حاکمیت امارات قانونی و مکتب تلیفق که مکتب اسلام است. وقتی به آن منهج تعلق پیدا می‌کند، این هم می‌شود از آثارش. من ندیدم؛ ولی حدس قوی می‌زنم، ایشان شهرت را جابر ضعف دلالت بداند و به طریق اولی، جابر ضعف سنند، چنانچه مرجح هم دانستند. اینها از ویژگی‌های این منهج فقهی است.

از دیگر مشخصه‌های این منهج فقهی بگوئید.

• ویژگی بعدی این منهج فقهی این است که این فقیهان، قرآن در فقه‌شان حضور بهتری دارد. من از خلف صالح ایشان صدیق گرامی‌ام جناب آیت‌الله‌محمدجواد فاضل لنکرانی شنیدم که آن مرجع بزرگ فرموده بودند: از آیه ۱۹۶ بقره، «واتقوا الحج والعمرة» تا آخر آیه که من صد فرغ فقهی استخراج می‌کنم با استخراج کرده‌ام. می‌دانید ایشان در باب حج، کار کارستانی کرده بود. از باب اینکه مخاطبان با تراث شیعه آشنا بشوند، عرض کنم که همه آثار ایشان، آثار سترگ، فاخر و فخم است؛ ولی بخش حج ایشان یک استثناست و حتی فرموده بودند: من حج را اجازه رجوع به دیگران هم نمی‌دهم. اگر احتیاطی کرده‌ام، اجازه رجوع نمی‌دهم و فرموده بودند:

حتی من مقلدان مرحوم امام خمینی رحمة الله علیه را قبول می‌کنم، از خود مرحوم امام تقلید کنند و باقی باشند؛ آلفی الحج.

اخلاق علمی و پژوهشی آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی رحمة الله علیه را چگونه توصیف می‌کنید؟

• ایشان دیوار نمی‌کشند در مطالعات علمی‌اش. می‌دانید قم همیشه از آثار نجف به‌خوبی استفاده کرده و خودش را مرحوم نکرده؛ اما گاهی در آن طرف، شدت این شخصی اینجانب نیست، «طبق این بیان، یعنی نه کتابم، نه منزلت، نه دفترم، هیچ‌کدام مال شخصی نیست؛ مربوط به سهمین است و هیچ‌کدام از ورثه، از این اموال حقی ندارند؛ یعنی اینکه بخوانند استفاده شخصی و خصوصی کنند، حق ندارند؛ این درحالی است که ایشان صدها میلیون با پول آن زمان، در اختیار داشتند. بله، این وصیت مال کسی است که صدها میلیون شهریه به طلاب می‌دادند و یکی از شهریه‌های خوب، شهریه ایشان بود؛ عاش سعیداً و مات سعیداً.

نکته‌ای را اینجا باید عرض کنم و مهم است و آن اینکه همیشه از بزرگان گفتن خوب است، دل‌نشین است و ثواب دارد؛ یعنی اگر کسی قصد ثواب کند، ثواب می‌برد؛ اما مهم‌تر از قصد ثواب و این دل‌نیشینی، این است که انسان از زندگی اینها درس بگیرد. اینکه در قرآن آمده است: «لقد کان لکم فی رسول‌الله اسوة حسنة» درست است؛ رسول‌خدا صلی الله علیه و آله الگوی مطلق است؛ همچنان‌که حجت مطلق است؛ اما معنایش این نیست که دیگران نمی‌توانند اسوه و الگو باشند؛ در واقع «لنا فی العلماء اسوة حسنة» همین‌طور که «لنا فی الائمة المعصومین اسوة حسنة».

ببینید برای نمونه عرض کنم: وقتی یک شبهه‌ای در علم امام علیه‌السلام القا می‌شود، ایشان کتابی می‌نویسند به‌نام پاسداران وحی. این کتاب فاخر دو مطلب را مطرح نظر قرار می‌دهد: علم غیب امام و پاسخ به شبهاتی که برخی مطرح کرده بودند.

یا وقتی در آیه تطهیر، سخنانی مطرح می‌شود، ایشان با همکاری یکی از دوستان شفیق‌شان، کتابی در ارتباط با آیه تطهیر می‌نویسند و شبهات را پاسخ می‌دهند.

در واقع اخلاق علمی و اخلاق پژوهشی ایشان، مرز هم ندارد. هستند برخی که در محاسبات خودشان بگویند: نوشتن آن کتاب از منزلت ما در آینده می‌کاهد و شاید مزاحم برخی از سمت‌ها باشد؛ اما «ان الله تعالی غیور یحب لکل غیور»؛ اینها غیورند در اخلاق علمی، در اخلاق پژوهشی و در غیر اینها.

اگر بخواهید آیت‌الله‌العظمی فاضل رادر یک جمله معرفی کنید، چه جمله طلایی را می‌فرمایید؟

• من در پاسخ شما از همین صحبت‌های خودم بهره می‌گیرم و می‌گویم: «فقیهی زاهد، سترگ و آموزنده برای نسل‌های آینده.»

و با محوریت موضوع توبه، به خطبه‌ها، نامه‌ها و حکمت‌های نهج‌البلاغه نظر افکنده است. تبیین و شرحی کوتاه بر جملات نورانی و حکمت‌های بلند و ژرف آن‌حضرت نیز، به مطالب اصلی کتاب افزوده گردیده است. «بارگشت به فطرت»، «توبه پنجره‌ای رو به رحمت»، «حقیقت توبه»، «توبه و جبران»، «آثار گناه و توبه»، «چرا تأخیر؟»، «توبه از چه؟»، «موانع توبه»، «راهی آسان‌تر از توبه»، «راه‌های آموزش گناه» و «می‌توان خوب بود»، عناوین سرفصل‌های اصلی کتاب هستند که خود گویای دامنه و موضوعاتی می‌باشد که به آن پرداخته شده است. این کتاب توسط «مرغوب عالم عسکری» به‌زبان اردو ترجمه و در قطع رفعی منتشر شده است.

که عناوین آنها عبارتنداز: «اخلاق، مدرزینت و جامعه جهانی» و «آیا اخلاق بر ساختن اجتماعی است؟» می‌باشد. علاقه‌مندان برای خرید اینترنتی این کتاب می‌توانند به‌نشانی اینترنتی shop.isca.ac.ir مراجعه کنند.

کتاب «توبه» به زبان اردو

کتاب «توبه» اثر استاد حواد محدثی به‌همت اداره‌کل خدمات فرهنگی و انتشارات مجمع جهانی اهل‌بیت علیهم‌السلام به زبان اردو ترجمه و منتشر شد.

این اثر مشتمل بر رهنمودها و پنندهایی از امام علی علیه‌السلام پیرامون موضوع توبه است. نویسنده با انگیزه آشناسازی مخاطبان خود با معارف نهج‌البلاغه، پای رهنمودهای امیر سخن‌نشته

فراخوان ارسال مقالات به دوفصلنامه

«معنویت‌پژوهی اسلامی»

محققان رشته‌های الهیاتی، مطالعات ادیان و علوم انسانی، می‌توانند مقالات علمی- پژوهشی خود را برای دوفصلنامه «معنویت‌پژوهی اسلامی» ارسال کنند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین مهدی علیزاده، عضو هیأت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۲ آذرماه در گفت‌وگو با خبرنگاران، ضمن معرفی دوفصلنامه «معنویت‌پژوهی اسلامی»، به محورهای مرتبط با دوفصلنامه «معنویت‌پژوهی اسلامی»، پرداخت و گفت: مسائل مهم و محورهایی که مرتبط با موضوع مجله بوده و ما در این محورها پذیرای مقالات اساتید، پژوهشگران و دانشجویان هستیم، شامل: «چیستی و مبانی معنویت اسلامی، نظریه‌ها و مدل‌های زیست معنوی در سنت اسلامی، معنویت اسلامی و سبک زندگی انسان معاصر، مدل قرآنی- رومی معنویت‌گرایی، معنویت اسلامی و کاربست آن در حوزه‌های مختلف (مثل سلامت، درمان، مدیریت، سیاست و...)، معنویت‌پژوهی در آثار عارفان مسلمان، جریان‌شناسی معنویت‌گرایی اسلامی، نسبت‌سنجی معنویت با علوم اسلامی، بررسی و نقد ماهیت معنویت‌های نوظهور و بررسی و نقد مطالعات معنویت در غرب» است.

وی تأکید کرد: پژوهش‌هایی که بر مطالعات معنویت اسلامی متمرکز داشته و جنبه‌های ایجابی آن را مطرح می‌کنند، در اولویت قرار دارند.

حجت‌الاسلام والمسلمین علیزاده، درباره اینکه محققان چه رشته‌هایی می‌توانند در این عرصه پژوهشی مشارکت کنند، اظهار کرد: از آنجا که بخشی از قلمروی مطالعات معنویتی صیغه میان‌رشته‌ای دارد، طیف گسترده‌ای از محققان، امکان مشارکت در این رشته را دارند. به‌طور خاص، محققان رشته‌های الهیاتی مانند تفسیر، حدیث‌پژوهی، اخلاق، فقه، کلام و فلسفه اسلامی و فلسفه‌های مضاف (مانند فلسفه دین، فلسفه اخلاق)، افزون بر مطالعات ادیان می‌توانند وارد این عرصه پژوهشی شوند. همچنین در میان علوم انسانی، پژوهشگران رشته‌های علوم تربیتی، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی و مردم‌نگاری می‌توانند، مباحث معنویت را از زاویه تخصص خویش دنبال کنند.

عضو هیأت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، به فرآیند دریافت، پذیرش و انتشار مقالات اشاره کرد و ادامه داد: لازم است، نویسندگان مقالات خود را از طریق سامانه مجله در آدرس <https://jst.isca.ac.ir> بارگذاری کنند. مقاله در ابتدا توسط دبیر تخصصی مجله مورد ارزیابی اولیه قرار می‌گیرد. اولویت داشتن موضوع مقاله، ساختار علمی- پژوهشی آن (چکیده علمی، بیان مسأله، اهمیت موضوع، روش تحقیق، پیشینه، نتیجه‌گیری و منابع) و همچنین تعداد کلمات که در روش داوری همتا- دوسویه ناشناس- است؛ جمله مواردی است که در ارزیابی اولیه کنترل می‌گردد. نکات ساختاری و استانداردهای شکلی که پژوهشگران ملزم به رعایت آنها هستند، در قسمت راهنمای نویسندگان سایت درج شده و لازم است، پیش از ارسال مقاله مورد نظر قرار گیرند.

وی افزود: بعد از تأیید دبیر تخصصی، مقاله جهت بررسی و همچنین تعیین دو‌داور تخصصی، به سردبیر ارجاع داده می‌شود. داوری مقالات به روش داوری همتا- دوسویه ناشناس- است؛ یعنی هویت نویسنده مقاله و داور برای طرفین مشخص نیست. پس از داوری، نتایج و دیدگاه اصلاحی داوران برای نویسنده ارسال شده، بعد از بازنگری توسط وی، داوران نظر نهایی خود را اعلام می‌کنند. پذیرش مقاله منوط به تأیید قابلیت انتشار آن توسط دست‌کم دو داور است که در این صورت، در اولویت انتشار قرار می‌گیرد و بعد از آن، مراحل ویراستاری و صفحه‌آرایی طی می‌شود. وی تأکید کرد: مقالات مجله در پایگاه مجلات تخصصی نور (نورمگز)، بانک اطلاعات نشریات کشور (مگیران)، پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی و سیویلیکا انعکاس یافته و در اختیار عموم قرار می‌گیرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین علیزاده، به مزیت این دوفصلنامه بر دیگر فصلنامه‌ها اشاره و عنوان کرد: این دوفصلنامه، اولین و تنها مجله علمی- پژوهشی است که مستقیماً و به‌صورت متمرکز به مطالعات معنویت با رویکرد اسلامی می‌پردازد.

رواندازی رشته «ادبیات عربی»

در مقطع تحصیلی سطح چهار

امکان ادامه تحصیل در مقطع سطح ۴ رشته ادبیات عربی برای اولین بار در جامعه‌الزهرای علیهم‌السلام فراهم شد.

به گزارش روابط عمومی، معاونت آموزش و تربیت جامعه‌الزهرای علیهم‌السلام، معاونت آموزش و تربیت این مرکز در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: جامعه‌الزهرای علیهم‌السلام در آزمون پذیرش سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴ در رشته ادبیات عربی در مقطع سطح ۴ طلبه می‌پذیرد.

فارغ‌التحصیلان سطح ۳ مدرسی ادبیات عرب و همچنین دانش‌آموختگان استعداد برتر سطح ۳ سایر رشته‌ها، می‌توانند جهت ادامه تحصیل در این رشته ثبت‌نام کنند.

اطلاعات تکمیلی در دفترچه پذیرش منتشر خواهد شد. ثبت‌نام و پذیرش طلبه در تمامی مقاطع برای سال تحصیلی آینده از اوایل آذر ۱۴۰۳ آغاز خواهد شد.

معرفی کتاب

کتاب «رهنمای جامعه‌شناسی اخلاق»

کتاب «رهنمای جامعه‌شناسی اخلاق» به‌کوشش استیون هیتلین و استیگان یابزی با ترجمه مجید جعفریان و همکاران و با نظارت علمی و مقدمه تحلیلی مهدی علیزاده است که در پژوهشکده اخلاق و معنویت پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی تهیه و به‌همت نشر این پژوهشگاه در ۱۰۵۵ صفحه به چاپ رسید.

ساختار اثر

این کتاب در چهار بخش تألیف شده است: بخش اول با عنوان «چشم‌اندازهای جامعه‌شناختی و اخلاق» مشتمل بر پنج فصل

است؛ فصل اول با عنوان «بارگشت به آینده؛ احیای جامعه‌شناسی اخلاق»، فصل دوم با عنوان «رویکردشناختی اخلاق»، سومین فصل با عنوان «مفاهیم چهارگانه اخلاق راهبردهای معرفتی گوناگون در سنت کلاسیک»، فصل چهارم «اشاراتی به جامعه‌شناسی اخلاق در کارهای پارسونز، زیمل و مرتون» و فصل پنجم «نظم اجتماعی به‌مثابه نظم اخلاقی» نام دارند. بخش دوم با عنوان «خاستگاه جامعه‌شناسی» شامل فصل ششم تا دوازدهم است. فصل ششم «انتخاب طبیعی و تکامل اخلاق در جوامع انسانی»، فصل هفتم «طبقه

و اخلاق»، فصل هشتم «پیوند ناپایدار قانون و اخلاق»، نهمین فصل «اخلاق در سازمان‌ها»، فصل دهم «تبیین جرم به‌عنوان کنش اخلاقی»، فصل یازدهم «مطالبه خداوند چیست؟ درک بافت دینی و اخلاقیات» و «آموزش و پرورش و جنگ‌های فرهنگی؛ اخلاق و دیگری در مدارس آمریکا» عنوان دوازدهمین فصل از کتاب حاضر است که در آن تحقیق در زمینه آموزش و جنگ‌های فرهنگی به نگارش درآمده است. بخش سوم با عنوان «ساز و کار اخلاق در کنش» شامل فصل سیزدهم تا بیست و دوم است.

چهارمین و آخرین بخش از کتاب حاضر با عنوان «مسیرهای آینده در علم جامعه‌شناسی» شامل فصل بیست‌وسوم و بیست‌و چهارم است

آیت‌الله محمد یعقوبی در سخنرانی سالانه خود به‌مناسبت سالگرد شهادت حضرت فاطمه زهرا‏ علیها السلام در جمع هزاران زائر حرم مطهر امام علی علیه السلام با تأکید بر نقش آن‌حضرت در مقابله با ظلم و فساد، به مؤمنان نوید داد که هر چقدر ظلم گسترش یابد، پایان آن نزدیک است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله محمد یعقوبی، سخنرانی فاطمیه سالانه خود را در حضور هزاران نفر از زائران حرم مطهر امام امیرالمؤمنین علیه السلام در میدان «نورالعشرین»، به‌مناسبت سالگرد شهادت سرور زنان عالم، حضرت زهرا علیها السلام، ایراد کرد.

وی در سخنانی با عنوان «حضرت فاطمه علیها السلام و وعده پیروزی»، با استناد به آیه شریفه ﴿إِنَّهُمْ يَرْتَوَتُهُ يَبْعِدُهَا وَرَأَوُهَا قُرَيْبًا﴾ (معا:ج ۶۷-۶۷) گفت: این آیه در جهت تسلی و همدردی با پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و آرامش قلب و کاهش دردهایی که از مشرکان قریش به ایشان وارد می‌شد، نازل شده است. همچنین، این آیه شامل تهدید و وعیدی برای دشمنان اسلام درباره سرنوشت خفت‌بار و با آنها درد دنیا و آخرت می‌شود. آیت‌الله یعقوبی در ادامه به سرعت تحقق وعده خداوند در حق کافران اشاره و اظهار کرد: خداوند طاغوت‌های قریش را در جنگ بدر نابود کرد و آنها اکنون در عذاب آتش ناشی از ظلم و معاصی خود می‌سوزند: ﴿وَأَنَّ جَهَنَّمَ لَمْحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ﴾ (نور: ۲۹)؛ یعنی اکنون آنان در آتش و عذاب هستند. نه اینکه فقط در روز قیامت دچار آن می‌شوند.

وی با اشاره به آیه ﴿سَأَلْنَا سَأَلَ يَعْذَابِ وَقَعِ﴾ (معا:ج ۱) بیان کرد: این آیه در ادامه به‌آیه‌های گذشته نازل شده است و احادیث نشان می‌دهند که این آیات، درباره معترضان به خلافت امام علی علیه السلام پس از پیامبر صلی الله علیه و آله در روز غدیر نازل شده است. با توجه به این آیات شریفه، کسانی را که ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام را انکار کردند، به عذابی نزدیک تهدید می‌کند.

آیت‌الله یعقوبی در ادامه، با اشاره به گستره این آیه توضیح داد: این آیه ایمان ما را تقویت می‌کند و دل‌های مان را آرام می‌کند و ما را در مواجهه با مشکلات زندگی یاری می‌دهد و این یاری، در

هر مشکلی که برای ما پیش بیاید، چه در سطح شخصی یا بلائی عمومی که امت با آنها مواجه است و چالش‌های پیچیده‌ای که با آن روبه‌رو هستیم، وجود دارد؛ پس اگر گاهی احساس کردیم که راه حل برای مشکلات ما وجود ندارد، باید به یاد این آیه شریف بیفتیم و آن را در ذهن خود به یاد بیاوریم تا امید و آرامش به ما بازگردد؛ زیرا این آیه به ما وعده می‌دهد که مشکلات حتماً حل و فرج به‌سرعت محقق خواهد شد و از جایی که انتظارش را نداریم، به ما یاری خواهد رسید.

وی در ادامه تأکید کرد: حضرت فاطمه زهرا علیها السلام این حقیقت قرآنی را درک کرده بود؛ بنابراین در برابر ظلم آنان ایستاد و به آنان از عواقب ظلم، تعدی و انحراف از آموزه‌های دین و وصیت رسول‌خدا صلی الله علیه و آله هشدار داد. حضرت زهرا علیها السلام به آنان فرمود: نهایی که شما آن را دور می‌بینید، نزدیک است؛ زیرا ایشان آن روز را با چشم خود می‌دید.

آیت‌الله یعقوبی، به مؤمنان بشارت داد و گفت: طبق آنچه در آیه مبارکه آمده است، باطل، ظلم و تعدی هر قدر هم که قدرتمند، متکبر و ظلمیان‌گر باشند و فکر کند که هیچ‌کس نمی‌تواند او را بازدارد، پایش نزدیک و غیرمنتظره است.

وی در پایان به داستان حضرت موسی علیه السلام و اصحاب کهف اشاره کرد و توضیح داد: آنها به‌شکلی که دشمنان‌شان انتظار نداشتند، نجات یافتند. همچنین ظهور حضرت مهدی علیه السلام هرقدر دیگران آن را دور از تصور و غیرممکن ببینند، در واقع نزدیک است و مؤمنان از دیدن و پیروی از ایشان بهره‌مند خواهند شد و نور ایشان بر تمام زمین تابیده خواهد شد و این موضوع در دعای عهد نیز آمده است: «اللَّهُمَّ اكشِفْ هَذِهِ الْعُقَّةَ عَن هَذِهِ الْأُمَّةِ بِخُشُورِهِ وَعَجَلِ لَنَا طَهْوَةَ أَنْهَم يَرْتَوَتُهُ يَبْعِدُهَا وَرَأَوُهَا قُرَيْبًا».

حضرت زهرا(علیها السلام)در پیروزی نهایی

لاهور میزبان نشست علمی «خانواده ایده‌آل حضرت زهرا(علیها السلام) در پرتو سوره مبارکه نور» بود

آیت‌الله محمد یعقوبی در بیان سوره مبارکه نور

تاکید آیت‌الله مدرسی یزدی به مسئولان کشور

قانون «عفاف و حجاب» باید اجرا شود

بنابراین استفاده از رمزارها باید از طریق دقیق و با روشی غیرقابل نفوذ باشد.

چهارمین نکته‌ای که آیت‌الله مدرسی یزدی بیان کرد، درباره تعیین ارز مبادله‌ای دیگری به‌جای دلار بود که در این باره گفت: این مسأله بسیار لازم و مهم است؛ به‌شرط اینکه دنبال‌اش شود و پیگیری گردد؛ چه در سطح بین‌الملل، چه در سطح بریکس و چه حتی محدوده کمتر یا حتی با ارزهای خود کشورها. امروزه هریک دلاری که در جیب یک نفر یا در مکانی مثل بانک باشد، پولی است که دولت آمریکا در مقابل آن بهره می‌برد؛ درحالی‌که خودش فقط کاغذ دارد و به قول خودشان این «قیات مانی» است؛ یعنی پول حکمرانی است و در مقابل آن، دولت آمریکا هیچ تعهدی ندارد.

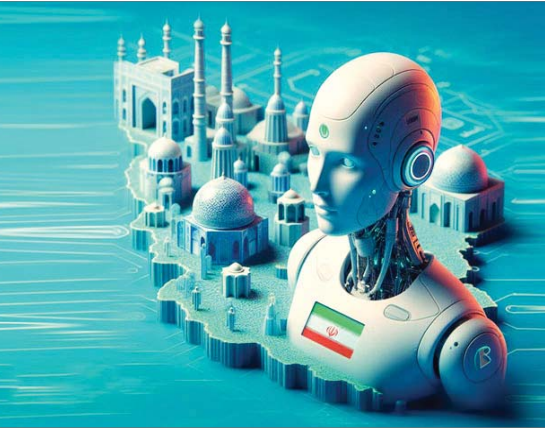
وی ادامه داد: کسانی که دلار ذخیره می‌کنند، اعم از دولت‌ها و افراد هرچند در این شرایط، گاهی چاره‌ای ندارند؛ ولی بدانند هریک دلاری که ذخیره می‌کنند؛ یعنی کالا یا خدمتی در اختیار دولت آمریکا قرار گرفته، بدون اینکه در اختیار آن‌ها چیزی باشد و فقط همین کاغذ و اعتبار این کاغذ است که خودشان در حفظ این اعتبار سهیم هستند.

این عضو فقهای شورای نگهبان همچنین افزود: تومی که در آمریکا وجود دارد، به‌پای این افراد هم نوشته می‌شود؛ یعنی همان‌طور که اگر پول خودتان را نگه دارید، هنگام ترمز مثل یک شمع آب می‌شود، در آن دلار آمریکایی که دارید هم، ترمز آمریکا را تحمّل می‌کنید؛ یعنی ارزش آن پیوسته در حال کم شدن است. حدّافل معمولاً در ترمز داخلی به‌نوعی دولت برای اداره کشور از آن بهره می‌برد؛ ولی در ترمز ارزی بهره آن نصیب کشور صاحب ارز می‌شود.

آیت‌الله مدرسی یزدی در جمع‌بندی این بخش بیان کرد: بنابراین چرا ما خودمان را مجبور کنیم که از دلار استفاده

دیر ستاد راهبری فناوری‌های هوشمند حوزه‌های علمیه

ضرورت به‌کارگیری هوش مصنوعی برای آینده‌پژوهی و حکمرانی مطلوب

طراحی مختصات این دوران، به‌ویژه در زمینه تنظیم‌گری و قاعده‌گذاری، به‌طور فعال حضور داشته باشند. تجربه‌ای که

از حوزه علمیه قم داریم، شامل دو وجه اساسی تجهیز حوزه به فناوری‌های هوش مصنوعی و آگاه‌سازی مدیران و ذی‌نفعان نسبت به فرصت‌ها و تهدیدهای این فناوری‌هاست.

قاسمی، سپس به برنامه‌ریزی‌های کلان حوزه‌های علمیه در خصوص هوش مصنوعی اشاره کرد و گفت: در پنج ضلع کلان، حوزه هوش مصنوعی را به حوزه فنی(کاربست هوش مصنوعی در علوم اسلامی و فرآیندهای حوزوی)، حوزه

کنیم؟! البته رهایی از دلار سخت است و چنان پیچ و مهوه‌های اقتصاد دنیا را به دلار گره زده‌اند که به این سادگی رها شدن از آن امکان ندارد؛ اما باید تلاش و دنبال‌کنند و جدّیت داشته باشند و با کشورهای دیگر همکاری کنند تا بتوانند این مشکل را حل کنند.

توصیه به مسئولان؛ قانون باید اجرا شود

عضو فقهای شورای نگهبان بر لزوم پای‌بندی به قانون تأکید کرد و گفت: هیچ‌کس به‌ویژه مسئولان نمی‌توانند خود را فوق قانون بدانند. اگر گفته شود: «ما فلان قانون را انجام نمی‌دهیم یا به نظر ما مصلحت نیست، پس نباید انجام شود»، این خطرناک‌ترین امر است. هرکسی هرجا و در هر زده‌ای باشد، اگر چنین حرفی بزند، به‌اندازه زده‌ای که دارد، خطرناک است. اگر کسی مسئول اجرای قانون باشد و این حرف را بزند، خطرش بیشتر است.

وی افزود: اگر فردی در کوچه و بازار هم، چنین حرفی بزند، آن هم خطر دارد. بله، هر قانونی غیر از قانون الهی، ممکن است نقصان و کمبودی داشته باشد؛ ولی اصلاح آن باید از طریق خودش و راه‌هایی که پیش‌بینی شده؛ یعنی از طریق طرح یا لایحه، به‌وسیله مجلس و با طن طریق خودش انجام شود. این حرف بسیار غلطی است که فلان قانون نباید انجام شود.

آیت‌الله مدرسی یزدی اظهار کرد: اگر مسئولی احساس می‌کند که نمی‌تواند قانونی را انجام دهد، باید به‌اندازه توانش تلاش کند و آن مقداری که نتوانست، عذرخواهی کند؛ نه اینکه ادّعا کند. این قانون قابل اجرا نیست، هر قانونی که تصویب شده است؛ یعنی چگنش‌کاری شده، مورد بررسی و تحقیق قرار گرفته و مراحل قانونی را طی کرده است.

خطیب جمعه یزد همچنین خاطرنشان کرد: حال اگر کسی فهمش این است که قابل اجرا نیست، فهم یک نفر که ملاک نیست. قوه مقننه مستقلّ از قوه مجریه است؛ یعنی قوه مقننه قانون تصویب کند و قوه مجریه آن را اجرا کند. وقتی کسی توان ندارد، باید به‌اندازه توانش اجرا‌کند و بقیّه‌اش را هم عذرخواهی کند.

عضو فقهای شورای نگهبان همچنین روز دانشجو را گرامی داشت و در این‌باره گفت: روز دانشجو روز مهمی است که دانشجویان این کشور در مقابل دخالت بیگانگان به‌ویژه دخالت آمریکا در زمان طاغوت ایستادگی و مقاومت کردند و جان خود را در این راه فدا نمودند.

وی افزود: این حرکت باید همچنان ادامه داشته باشد و دانشجو که طبقه فخر و پایه‌کار جامعه است، باید همیشه آگاه، روشن و آماده‌به‌کار باشد.

آیت‌الله مدرسی یزدی در پایان عنوان کرد: دشمن نمی‌خواهد، این حرکت ادامه پیدا کند و با انواع ترفندها و نیزنگ‌ها می‌خواهد در این جنبش بزرگ و این روز بزرگ اختلال ایجاد کند.

وی ابراز امیدواری کرد، دشمن هرگز به اهداف خود نرسد و همیشه ناامید باشد؛ همان‌طور که تاکنون بحمدالله به اهداف خود نرسیده است.

وی بر اهمیت دیپلماسی سایبری و عدم غفلت از این عرصه تأکید کرد و گفت: اگر در این زمینه غفلت کنیم، طبیعتاً آسیب‌های جبران‌ناپذیری خواهیم دید. کشورهایی که برنامه‌ریزی دقیق و منظم برای هوش مصنوعی دارند، در آینده، فضای این عرصه را طراحی خواهند کرد؛ درحالی‌که ما اگر به‌موقع اقدام نکنیم، تنها به مصرف‌کننده فناوری‌های دیگر کشورها تبدیل خواهیم شد.

قاسمی، به ضرورت حکمرانی مشارکتی در عرصه هوش مصنوعی اشاره و تأکید کرد: اگر نتوانیم حکمرانی مشارکتی را در این عرصه پیاده‌سازی کنیم، همان‌طور که در فضای مجازی با مشکلات زیادی روبه‌رو شدیم، در هوش مصنوعی نیز در آینده، با مشکلات مشابهی مواجه خواهیم شد. در این زمینه باید همه ذی‌نفعان و بخش‌های مختلف اعم از بخش خصوصی، حاکمیتی و دانشگاهی همکاری کنند تا الگوی حکمرانی مطلوب در این عرصه شکل بگیرد.

دبیر ستاد راهبری فناوری‌های هوشمند حوزه‌های علمیه در پایان، ضمن ابراز امیدواری نسبت به آینده حوزه علمیه خراسان در این عرصه، گفت: امیدوارم که حوزه علمیه خراسان در آینده نزدیک، بتواند نقش جدی‌تری در این زمینه ایفا کند و به حل مسائل نوپدید هوش مصنوعی پرداخته و در عرصه‌های فقهی و حکمرانی و نیز آینده‌پژوهی، به نتایج ملموس و ارزشمنندی برسد.

حجت‌الاسلام بشوی افزود: همان‌طور که جهان برای روشنایی ظاهری به منظومه شمسی نیازمند است، برای هدایت و روشنایی باطنی نیز محتاج منظومه نوری است. منظومه شمسی شامل چندین سیاره است، و منظومه نوری از چهارده معصوم تشکیل شده‌است. این بیان علمی و قرآنی، تصویری جدید از جایگاه و نقش اهل‌بیت علیهم السلام در هدایت بشریت ارائه کرده است و توجه ویژه‌ای را به سوره نور معطوف ساخت.

▪ اخبار کوتاه جهان

- سوریه**

▪ **حکومت بشار اسد سقوط کرد و بشار اسد دمشق را به مقصد نامعلوم ترک کرد:** محمد غازی الجلالی نخست‌وزیر سوریه اعلام کرد: آماده انتقال قدرت است. ساختمان رادیو و تلوزیون دولتی سوریه در اختیار مخالفین قرار گرفت. فرودگاه دمشق نیز در اختیار مخالفین است.

- آمریکا**

▪ **ترامپ اعضای بریکس را تهدید کرد:** ترامپ: اگر کشورهای بریکس با هدف تضعیف دلار، به دنبال ایجاد ارز بریکس باشند، تعرفه ۱۰۰ درصدی برای واردات کالاهای آن‌ها وضع خواهیم کرد. هر کشوری که در این زمینه تلاش کند، باید با آمریکا خداحافظی کند.

▪ **آمریکا رئیس دوره‌ای شورای امنیت شده:** ایالات متحده آمریکا از ابتدای ماه جاری میلادی (دسامبر۲۰۲۴) رئیس دوره ای این شورا شد تا این، آخرین باری باشد که دولت دموکرات جو‌بایدن ریاست دوره‌ای شورای امنیت را برعهده دارد. گفتنی است، نشست دوره‌ای شورای امنیت سازمان ملل درباره قطعنامه ۲۲۳۱ این شورا در خصوص ایران و بررسی هجدهمین گزارش آنتونیو گوتش دبیرکل سازمان ملل متحد درباره اجرای این قطعنامه و توافق هسته‌ای ایران موسوم به برجام، اواخر آذرماه جاری برگزار می‌شود.

▪ **آمریکا به اوکراین تسلیحات هسته‌ای نمی‌دهد:** پس از انتشار زرمه‌هایی مبنی بر احتمال تسلیح اوکراین از سوی غرب به تسلیحات هسته‌ای، واشگتنن به‌طور رسمی این ادعا را تکذیب کرد. جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی آمریکا در این‌باره به شبکه ای‌بی‌سی اعلام کرد: ما شاهد پیشنهادات مقامات غربی به دولت بایدن برای تحویل تسلیحات هسته‌ای به اوکراین پیش از ترک کاخ سفید در بیستم ژانویه بودیم. با این حال، این مسأله‌ای نیست که اکنون در دستور کار قرار داشته باشد.

▪ **به‌جز برخی کشورهای عربی، کسی از تهدیدات ترامپ نمی‌ترسند:** روزنامه رأی‌الیوم: هیچ احدی از ترامپ نمی‌هرسد؛ مگر برخی از عرب‌ها که عادی‌سازی تحقیرآمیز روابط با اسرائیل و توافق موصوف به «معامله قرن» بر آنها تحمیل شد.

- چین**

▪ **به آمریکا بابت مسلح‌کردن تایوان پاسخ قاطعی خواهیم داد:** وزارت خارجه چین: اقدامات متقابل قاطعانه‌ای را در قبال فروش تسلیحات ایالات متحده به تایوان انجام خواهیم داد و شکایتی به‌خاطر نقض حاکمیت ملی چین، به سازمان ملل ارائه خواهیم کرد. وزارت خارجه آمریکا، فروش احتمالی قطعات یدکی و پشتیبانی از جت‌های F-۱۶ و رادارها را به ارزش تقریبی ۲۸۵ میلیون دلار به تایوان تأیید کرده است. وزارت خارجه چین در بیانیه‌ای گفت: فروش این تسلیحات، یک سیگنال اشتباه به نیروهای استقلال‌طلب تایوان ارسال کرده و روابط آمریکا و چین را تضعیف می‌کند.

- کویت**

▪ **سلب تابعیت کویت از یک فعال و بازیگر شیعه ایرانی‌تبار:** روزنامه القیس گزارش داد: دولت کویت از داودحسین بازیگر سرشناس این کشور که اصالتی ایرانی و شیعی دارد، سلب تابعیت نموده است.

- فرانسه**

▪ **سفر مکرون به عربستان برای تقویت روابط دوجانبه و پرونده‌های لبنان و ایران:** رئیس جمهور فرانسه طی سفری رسمی و سه روزه و برای بررسی تقویت روابط با عربستان و پرونده‌های لبنان، ایران و غزه به عربستان سفر می‌کند.

- گرجستان**

▪ **معترضان گرجستانی پارلمان را به آتش کشیدند:** معترضان گرجستانی در چندمین شب متوالی تظاهرات‌ها علیه تصمیم دولت این کشور برای تعلیق مذاکرات در خصوص پیوستن به اتحادیه اروپا، در سراسر این کشور تجمع کردند و ساختمان پارلمان این کشور در تفلیس را به آتش کشیدند. حزب حاکم «رؤیای گرجی» با کسب حدود ۵۴ درصد از آرا در انتخابات پارلمانی گرجستان به پیروزی رسید؛ اما در پی اعتراضات اپوزیسیون به نحوه برگزاری رأی‌گیری و نتایج آن، سالومه زورابیشویلی رئیس‌جمهور این کشور خواستار تظاهرات مردم در خیابان‌ها شد.

- آلمان**

▪ ***قطع همکاری پوما با رژیم صهیونیستی:** شرکت آلمانی پوما، بالأخره بعد از فشارهای گسترده حامیان فلسطین و حدود ۵ سال تحریم‌های جهانی، به همکاری با فدراسیون فوتبال رژیم اشغالگر صهیونیستی پایان داد.

- روسیه**

▪ **تورویست‌ها از آمریکا و غرب پشتیبانی می‌شوند:** نماینده روسیه در نشست شورای امنیت: تورویست‌های سوریه مورد حمایت و پشتیبانی آمریکا و هم‌پیمانانش هستند. بارها در شورای امنیت در خصوص حضور نظامیان و مستشاران امنیتی اوکراینی در سوریه و تجهیز و آموزش نیروهای هیأت تحریرالاشام سخن گفته‌ایم. از اینکه سازمان ملل حاضر به محکوم‌کردن حمله تورویستی در سوریه نشده است، عمیقاً نگران و متأسفیم.

- رژیم صهیونیستی**

▪ **کاتس ارتش را از منتقدان نتانناهو پاکسازی می‌کند:** روزنامه عبری زبان هآرتص: کاتس، وزیر جنگ رژیم صهیونیستی، ارتش اسرائیل به افسران و نظامیان حاضر در جنگ غزه ابلاغ کرده است که به علت ترس از بازداشت، نباید به خارج از سرزمین‌های اشغالی سفر کنند.

امیرالمؤمنین امام علی^{علیه السلام}

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَسْتِي لَكُمْ طَرَفَهُ وَيُرِيدُ أَنْ يَحُلَّ دِينَكُمْ عَثْدَةً عُثْدَةً وَيُفْطِنِكُمْ بِالْجَمَاعَةِ الْفُرْقَةِ وَالْفُرْقَةُ الْفِئْتَةُ فَاصْبِرُوا عَنِ نَزَاتِيهِ وَتَقَاتِيهِ.

همانا شیطان راه‌های خود را به شما آسان جلوه می‌دهد تا گره‌های محکم دین شما را یکی پس از دیگری بگشاید و به جای وحدت و هماهنگی، بر پراکندگی شما بیفزاید. از سوسوه و زمزمه و فریبکاری شیطان روی گردانید.

نهج البلاغه؛ خطبه ۱۲۱

حقیقت را از چه کسی پرسسیم؟

روایت شهادت فاطمه ^{علیها السلام} از زبان بزرگان اهل سنت

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین طیبسی / **بخش دوم و پایانی**

چرا حضرت زهرا ^{علیها السلام} شبانه به خاک سپرده شد؟ چرا شش‌ماه با خلیفه سخن نگفت؟ و چرا خلیفه اجازه نیافت، بر پیکر ایشان نماز بخواند؟ پاسخ این پرسش‌ها را در کتب معتبر اهل سنت می‌توان یافت؛ درحالی‌که وهابیون تلاش می‌کنند، هر سندی از مظلومیت حضرت زهرا ^{علیها السلام} را انکار کنند، کتب معتبر اهل سنت، از غصب فدک تا هجوم به خانه وحی را با صراحت روایت کرده‌اند.

بخش اول گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجعفر طیبسی در شماره قبل منتشر شد، بخش دوم و پایانی هم در ادامه تقدیم نگاه شما خوانندگان ارجمند خواهد شد.

...ادامه از شماره قبل

ه **بر اساس اسناد تاریخی مواضع و رفتار صحابه در قبال وقایع فاطمیة چگونه ثبت شده و چرا برخی سکوت کرده‌اند؟**

• خدا خیرتان دهد. کدام صحابه؟ صحابه متأسفانه در روز بیعت علیه خانه فاطمه زهرا ^{علیها السلام} لشکرکشی مسلحانه کردند. تنها دو یا سه نفری که آمدند، در خانه فاطمه زهرا ^{علیها السلام} تحصن کردند، از این قاعده مستثنی بودند؛ اما هر صحابه‌ای که ما می‌بینیم، در قضیه هجوم حضور داشته است. این نکته بسیار مهم است. وهابی‌ها سعی می‌کنند، این‌طور وانمود کنند که در روز بیعت، اصلاً یک صحابی هم در قضیه هجوم حضور نداشته است. به خدا قسم! این‌ها دروغ می‌گویند و آدرس غلط می‌دهند.

جناب ابوبکر احمدبن عبدالعزیز جوهری در کتاب «السقیفة وفدک، متوفی ۳۲۳» روایات متعددی نقل می‌کند که:

عبدالرحمن بن عوف، خالدبن ولید و دیگران در قضیه هجوم حضور داشتند و خالدبن ولید پشت در بوده و مأموریت خاص برای فرامین خلیفه اول داشتند. فرمان و مأموریت خاص چه بود؟ طبق بیان این قتیبه دینوری (متوفای ۲۷۶ یا ۲۷۷)، خلیفه اول دستور داده بود که «بروید و آنها را برای بیعت از خانه به زور بیرون بشکشید».

عمده صحابه، خود امیرالمؤمنین ^{علیه السلام} بود. در یک خانه محقر و کوچک که از زمان پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} در آن زندگی می‌کردند و در این خانه امام حسن، امام حسین، ظهرا زینب کبری، صدیقه شهیده و خود حضرت امیرالمؤمنین ^{علیه السلام} حضور داشتند.

بعضی‌ها سؤال می‌کنند که چرا آقا امیرالمؤمنین ^{علیه السلام} از خودشان عکس‌العمل نشان ندادند؟ چه کسی می‌گوید عکس‌العمل نشان ندادند؟ اتفاقاً تا آنجایی که وضعیت به حضرت اجازه می‌داد، ایشان از خودش عکس‌العمل نشان داد.

حضرت با خلیفه دوم درگیر شد و این مباحث در تاریخ اهل سنت و در تاریخ ما ثبت شده است؛ اما شما باید شرایط سخت آن روز را در نظر بگیرید. به نظر بنده، آنچه در آن روز برای امیرالمؤمنین ^{علیه السلام} یک اصل اساسی بود، حفظ زحمات پیامبر اکرم ^{صلی الله علیه و آله} بود.

به عقیده بنده، این مسأله حتی از حفظ فاطمه زهرا ^{علیها السلام} هم برای ایشان مهم‌تر بود. حفظ دین، حفظ اسلام و حفظ ارزش‌های دینی و اخلاقی، ذهن مبارک حضرت را به خود مشغول کرده بود و در صدد حفظ اینها بود.

حضرت سعی می‌کرد، حتی‌الامکان در این درگیری حضور پیدا نکند؛ چراکه درگیری در آن زمان واقعاً به‌نفع اسلام نبود؛ اما از طرف دیگر، ناموس حضرت امیر المؤمنین ^{علیه السلام} در خانه بود.

وهابی‌ها می‌گویند: هجوم و احراق [آتش زدن] تحقق پیدا نکرده و فقط تهدید بوده است. حالا بگذریم که بعضی از آن‌ها حتی تهدید را هم منکر هستند.

بنده در پاسخ عرض می‌کنم، این تهدید متوجه کدام خانه بود؟ خانه‌ای که به قول حاکم نیشابوری (متوفی ۴۰۵ هجری) که در کتاب المستدرک علی الصحیحین نوشته که «پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} به مدت شش‌ماه، هر روز صبح می‌آمد و در خانه علی و فاطمه ^{علیهما السلام} می‌ایستاد و آیه تطهیر: «إِنَّمَا

امروز غرب و شرق به خوبی می‌دانند که تنها نیرویی که می‌تواند آنان را از صحنه خارج کند، اسلام است... و

تصمیم گرفته‌اند که به هر وسیله ممکن، آن را در ایران که مرکز اسلام ناب محمدی است نابود کنند. اگر بتوانند با نیروی نظامی، اگر نشد، با نشر فرهنگ مبتذل ... و اگر هیچ‌کدام از این‌ها نشد، ایدای خودفروخته خود از منافقین و لیبرال‌ها و بی‌دین‌ها را ... در منازل و مراکز ادارات نفوذ می‌دهند که شاید به مقاصد شوم خود برسند.

 صحیفه امام ^{علیه السلام}، ج۳، ص۳۲۷

بنده به آقایی که دنبال تحقیق هستند، توصیه می‌کنم به ماده «رفس» مراجعه کنند. وی در این کتاب می‌گوید: «رَفْس یعنی زدن با پا در سینه یا پهلوی انسان.»

آیا این معانی برای اینکه ما واقعاً بدانیم، در این قضیه حضرت فاطمه زهرا ^{علیها السلام} چقدر مظلوم واقع شده است، به‌تنهایی کفایت نمی‌کند؟

قضیه شهادت حضرت زهرا ^{علیها السلام} بسیار مهم است و ما باید در ایام فاطمیة هر روی چند نکته تمرکز کنیم:

۱. مسأله دفن شبانه که بسیار مهم است؛
۲. سخن نگفتن حضرت فاطمه ^{علیها السلام} با خلیفه اول؛
۳. حرف نزدن حضرت زهرا ^{علیها السلام} با خلیفه دوم تا پایان عمر؛
۴. مسأله غصب فدک.

این چهار مسأله که ریشه در صحیح بخاری و مسلم دارد، باید محور بحث باشد.

چرا باید دنبال مسائلی برویم که برخی می‌گویند: سند درستی ندارد؟ در صحیح بخاری، بهتر است روی این چهار مسأله بیشتر بحث کنیم که چه اتفاقی افتاده است. اگر این چهار مسأله واقعاً به دور از تعصب و بدون اهانت و درست تبیین شود، تحول و انقلاب بزرگی در میان اهل سنت و مردم به وجود می‌آید. آنها که می‌گویند: این روایات ریشه در صحیح بخاری دارد، باید به دنبال تحقیق بروند.

ه **چرا به دنبال انکار آن هستند و هدفشان چیست؟**

• طبیعی است که اثبات این وقایع، به‌معنای محکوم کردن دین‌فر است:

۱. محکوم کردن خلیفه اول که به‌اصطلاح خلیفه‌المسلمین بود؛

۲. محکوم کردن خلیفه دوم؛

۳. محکوم کردن برخی صحابه و خواص وهابیون که معتقدند، همه صحابه عادل و اهل بهشت هستند و باید دین را از آنها گرفت، سؤال ما این است، از کسانی که در قضیه هجوم شرکت فعال داشتند هم، باید دین را گرفت و عادل و اهل بهشت هستند؟ این با کدام عقل سازگار است؟

این مکتب که حاضر نیست، این قضایا را به‌راحتی بپذیرد، به این دلیل است که از پیامدهای آن وحشت دارند.

ه **برای روشنگری درباره حقایق تاریخی فاطمیة و مقابله با تحریف و انکار این واقعه، چه راه‌کارهایی را پیشنهاد می‌کنید؟**

• اول باید میرگردهای علمی تشکیل شود، نه فقط در ایام فاطمیة؛ بلکه در همه مناسبت‌های دیگر.

همین شبهاتی که در ایام فاطمیة مطرح می‌شود، در ایام غدیر و عاشورا به‌گونه‌ای دیگر مطرح می‌شود.

ما باید قضایا را ریشه‌ای بررسی کنیم. ببینیم چه شد که سیدالشهدا ^{علیه السلام} به شهادت رسید؟ مگر میان رحلت پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} و شهادت امام حسین ^{علیه السلام} چند سال فاصله بود؟ بیش از نیم‌قرن نبود و علل باید بررسی شود.

یا در مورد مسأله برخورد با «بضعة النبی» چرا این برخورد را داشتند؟ مگر قرآن نمی‌فرماید: «قُلْ لَا أَشَأْلكُمْ عَلَیْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فی الْقُرْبَى»؛ هم بخاری و مسلم هم ده‌ها منبع اهل سنت، این آیه را بر علی و فاطمه و فرزندان شان ^{علیهم السلام} منطبق کرده‌اند.

از طرفی قرآن می‌فرماید: «قل لا اسألكم علیه اجر» و از طرف دیگر پیامبر اکرم ^{صلی الله علیه و آله} در روزهای پایانی عمر شریف‌شان به حدیث نقلین اشاره می‌کنند که «إِنِّی تَارَكُ

• **سخن بزرگان**

امام خمینی ^{علیه السلام}

امروز غرب و شرق به خوبی می‌دانند که تنها نیرویی که می‌تواند آنان را از صحنه خارج کند، اسلام است... و تصمیم گرفته‌اند که به هر وسیله ممکن، آن را در ایران که مرکز اسلام ناب محمدی است نابود کنند. اگر بتوانند با نیروی نظامی، اگر نشد، با نشر فرهنگ مبتذل ... و اگر هیچ‌کدام از این‌ها نشد، ایدای خودفروخته خود از منافقین و لیبرال‌ها و بی‌دین‌ها را ... در منازل و مراکز ادارات نفوذ می‌دهند که شاید به مقاصد شوم خود برسند.

 صحیفه امام ^{علیه السلام}، ج۳، ص۳۲۷

- سال بیست و سوم
- شماره ۸۱۵
- دوشنبه ۱۹ آذر ۱۴۰۳
- ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly

• صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

• مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضاستمی سردبیر: رمضانتعلی عزیزی • با هم‌کاری هیأت تحریریه

• تلفن: ۰۵۳۸-۳۲۹۰ • نمابر: ۰۱۵۲۳-۳۲۹۰

• صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱

• نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵

• پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir

• پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir

• کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم ۶۵۵۸۶۸۰ (۴۰)

• **عطریار**

پایان انتظار

حسن صنوبری

به خودنمایی بركی، مگو بهار می‌آید بهار ماست سواری که از غبار می‌آید
قراره‌های زمین را به هم زنید که یارم از آسمان چه به موقع سر قرار می‌آید
زمان اگر همه شب باشد، آفتاب شود او زمین اگر همه صحراست، آبشار می‌آید
سپاه دشمن اگر کوه، کاه در نظر او ز بیم گرَ و قَر او، حقیر و خوار می‌آید
اگرچه جنگ کند، جنگ را دمی نپسندد به کارزار به دستور کردگار می‌آید
برای صلح می‌آید، برای شوق می‌آید
برای عشق می‌آید، برای یار می‌آید
به دادخواهی از انبوه بی‌گناه یتیمان به دست‌گیری این کودکان زار می‌آید
اگرچه رنج جهان را فرآ گرفته، همین هم به لاله‌ای که برون کرده سر ز برف، نظر کن
قسم به داغ شهیدان، که آن بهار می‌آید

• **یادداشت**

کارگاه تجربه
با اهل قلم (۴)
استاد جواد محدثی

کالبدشکافی یک نوشته و تشریح اثر، نوآموزان عرصه قلم و تولید محتوا را بسیار مفید است.

چه آنکه معلم است و می‌دهد و چه آنکه شاگرد است و می‌آموزد، برای رشد ادبی به این کالبدشکافی نیازمند است.

تنها یک بار مطالعه کتابی زیبا و اثری ژرف، کافی نیست.

تنها یک بار هم خواندن یک نوشته جذاب و خوب در جمع شاگردان مفید نیست.

استاد باید با شاگردانش، کار کارگروهی و تجربی کند، نقاط قوت و ضعف و زیبایی‌های اثر را تشریح کند، ظرفیت‌های موجود و به‌کاررفته در یک متن ادبی را تبیین کند و از دانش‌آموزان و شاگردان بخواهد که همانند اثر و آن نکات را بیافزینند و خلاقیت خود را در تولید به‌کار گیرند.

نویسندگی هم مثل خطاطی است.

وجه تشابه این است که معلم خط، فقط با نشان دادن خط زیبا و آثار خوش‌نویسان برجسته، نمی‌تواند افراد را خطاط بار آورد؛ بلکه تمرین و ممارست و الگوگیری از سرمش لازم است. باید دست او را بگیرد و از پیچ و خم راه نگارش عبور دهد، با قراز و نشیب کار قلمی آشنا سازد و در کارگاه قلم همراه او کار کند.

قلم‌آموز هم باید به‌شیوه بزرگان توجه کند و مثل دنیای خط که از استاد، سرمشق می‌گیرند، از آثار مکتوب برجسته و هنرمندانه، الگو و سرمش بگیرد؛ البته این غیر از رونویسی و تقلید و اقتباس است.

اگر نوشته‌های خوب را - روی صفت خوب تأکید می‌کنم- بخوانید و جاهای خوب‌تر را علامت بگذارید و دلیل خوب بودن آن را بشناسید، گامی در مسیر رشد قلمی برداشته‌اید. «ره چنان رو که رهبران رفتند»

باید ریباشناس بود تا توانست اثری زیبا پدید آورد.

از کارگاه تجربه غافل نشویم.

ادامه دارد...

فراخوان جایزه البرز نخبگانی ۱۴۰۴

با هدف حمایت از نخبگان، دانشجویان، طلاب، فن‌آوران و دانشمندان جوان سراسر کشور می‌توانند از ۲۰ آذرماه ۱۴۰۳ به مدت یکماه با مراجعه به پایگاه اینترنتی جایزه البرز به نشانی alborzprize.ir ضمن مطالعهٔ شیوه‌نامه، اقدام به ثبت‌نام و بارگذاری مدارک نمایند. لازم به ذکر است در سه‌ماهه پایانی سال جاری، داوری‌ها انجام خواهد شد و مانند هر سال، نفرات برتر در نیمه اردیبهشت ۱۴۰۴ موفق به کسب این جایزه خواهند شد.